

№ 8 1771

Wschedzena

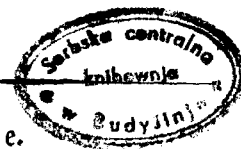

Protyka

sa Szerbow

na leto

1874.

W nakladom Maczizy Serbskeje.

W kommissiji S. G. Smolerja.

W tutym 1874 lécze po Khrystuſu, kotrež 365 dnjów wopſchija, licži ſo:

wot ſtworjenja ſwěta 5823,	wot ſałoženja buhyskeho tachantſwa 654
wot wuſtajeńa julianſkeje prothyki 1919,	wot ſpoczatka reformazije 357
wot čerpyńa a horjeſtačja Khrystuſowego 1841,	wot naroda krala Jana 73
wot ſpoczatka kſcheciſtjanſtwa w Eſerbach 854,	wot ſałoženja macjizy ſerbſkeje 27.

Zyrkwinske lětne ſnamjenja.

W porjedženej Rehorjowej prothyzy XIII ſłota licžba XII epatty VII wobwod ſlónza II romſke danſke čyſtko D piſmit njedželſti 5. haperl. jutrowniczka 25. njedzele po ſwj. trojizy do 1. adv. 25.	W starej julianſkej prothyzy. XIII XII VII II F 31. mērza.	
---	---	--

Sacmicze ſlónčzka a mēſačzka.

W l. 1874 ſo ſlónčzko a mēſačzł dwaj króč ſačzmitaj, wot kotrychž druge ſačzmicze ſlónčzka pola naſ widžene budže. Prěnje ſačzmicze ſlónčzka ſtanye ſo 16. haperl. rano 0 h. 46. m. hačž do 5 h. 12 m. a widži ſo we poľonſkej Amerizy a Afriſkej. Prěnje ſačzmicze mēſačzka ma ſo 1. meje pop. 3 h. 22 m., traje hačž do 6 h. 39 m. a budže jenož w Afriſkej a w Auſtralije widžene. Druge ſačzmicze ſlónčzka 10. oktobra dop. 10 h. 5 m. ſo ſapocznuje a pola naſ hačž do 0 h. 32 m. pop. widžene budže. Druge ſačzmicze mēſačzka ſtanye ſo 25. oktobra rano 6 h. 39 m. hačž do 9 m. 49 m. a je jenož w Amerizy a w wječornej Europje a w Afrizy widžicž.

W l. 1874 knježi Saturnuſ (♄).

Stoletna prothya praji, ſo ſu te lěta, w kotrychž Saturnuſ knježi, bóle ſymne a mokre, džiłi čzopke a kuche. Nałěto je jara kuche a hačž do mēje jara ſymne. Saczrunje haperleja je pſchi ſpaczatk u čzopka, dha tola ſyma ſaſo ſaſtupi a hačž do meje traje. W meji poľaže ſo wjedro ſ džiła džeſchcziſtoje a ſ džiła čzopke; w nozach paľ ſchłódnje mróſy naſtanu. Trawa poſdže roſcže. W léczu je wjele deſchcziſtojeho a mokreho wjedra. Poľożja julija je čzopka a rjana, poľożja ma wjele wětrow a deſchcziſkow.

Naſyma a ſyma budžetej ſymneje a mokrej. Semja ſahe ſamjerſnje; november je čzopliſchi, ale jara deſchcziſtojty; 21. decembra pſchidže ſněh a ſyma, kotraž do haperleje traje.

W nałětnym ſymom njetrjeba ſo jara ſhwatačž, dokeľž nałěto je mokre a ſymne. Seczmenj a wowſ budžetaj ſo berje radžicž, kaž tež ſyno a wotawa, ale huſteho deſchcziſka dla njebudža ſo žnje reuſe domkhwacž hodžicž. Pľoby na polach móža ſo mokroty dla rožy ſkaſyčž.

Naſymny ſym budže hubjene žně dawacž. Rož a pſchcziſka ani wjele ſlómny ani wjele ſornow njeſmējetej. Naſymu dyrbi ſo rož a pſchcziſka ſahe woſyčž, dokeľž ſymno čzežto ſeſthadža. Esad ſo radžicž budže woſebje ſmējemy wjele kruſchwow a ſłowkow. Wložne wichory a wjele deſchcziſkow, ale maľo hrimanjow ſo ſmēje.

Pſchi kónzu lécza a naſymny budža ſo bjeſe čzłowjeſtame hróſne thoroſcže poľaſowacž.

Štyri lětne čaſy.

Šapoczatk nałěčza: 20. mērza wječor 8 hodž.	
= lécza: 21. junija pop. 4 hodž.	
= naſymny: 23. ſeptembra rano 6 hodž.	
= ſymny: 22. decembra rano 0 hodž.	

Štyri kwatembry.

W porjedženej Rehorjowej a w starej julianſkej prothyzy.		
25. februara	}	20. februara.
27. meje		22. meje.
16. ſeptembra		18. ſeptembra.
16. decembra		18. decembra.

Jutrowna tabella.

1875: 28. mērza.	1880: 28. mērza (pſch. l.)
1876: 16. haperleje (pſch. l.)	1881: 17. haperleje.
1877: 1. haperleje.	1882: 9. haperleje.
1878: 21. haperleje.	1883: 25. mērza.
1879: 13. haperleje.	1884: 13. haperleje (pſch. l.)

12 njebjelſke ſnamjenja.

 boran,	 law,	 tſelnit,
 był,	 knježna,	 kozoróžł,
 dwójnikaj,	 waha,	 wódnny muž,
 rał,	 ſchorpion,	 rybje.

Abbreviatury abo pſchikróťſchenja ſłowow.

○ ſlónčzko, D mēſačzł, ● Poľny mēſačzł, ● Poľleni bērtliť, ● Młody mēſačzł, ● Prěni bērtliť,	ſſh. p. ſſhadjenje popoľnuja. ſſh. d. ſſhadjenje dopoľnuja. ſh. p. thowanje popoľnuja. ſh. d. thowanje dopoľnuja. hod. hodžina. min. minuta. * ſtótne wiki.
---	---

1874. Januar, wulki rózŕ, ma 31 dnjow.

Mesaczkowe
pŕchemjenje.
Wjedro.
Stoletna
protyka.

Hermantki
a
ŕŕótne wifki.

Tydjenje a dnj.	Porjedjena protyka		Stara julianska December.	☉		Mjesecne imamjenja	☾
	evangeljska.	katholjska.		ŕthad. h. m.	ŕthow. h. m.		
** Tekt dop.: Romŕ. 8, 24—28; pop.: Lut. 12, 5—9.							
1 ŕŕtw.	Nowe l.	Nowe lto	20 Ignaca	8 5 4 3			7 15
2 pjatk	Matŕar.	Makarija	22 Juliany	8 5 4 4			ŕth. p.
3 ŕobot.	Raŕŕpra	Antŕera	22 Anastasija	8 5 4 5			4 25
1. tydjen. Tekt dop.: Tit. 3, 4—7; pop.: Lut. 2, 33—40.							
4 njedŕ.	n. p. n. lecje	nj. p. n. l.	23 4. adventa	8 4 4 6			5 37
5 pónbdŕ.	Simeona	Telesfora	24 Had. a Jev.	8 4 4 7			6 51
6 wut.	Tjjoŕ kralow	Swj. 3 kral.	25 Boŕi dŕeń.	8 3 4 9			8 5
7 ŕrjeda	Juliany	Luciana	26 ŕcŕpana	8 3 4 10			9 16
8 ŕŕtw.	Erharda	Severina	27 ŕcŕpana	8 3 4 11			10 25
9 pjatk	ŕjeszim.	Juliana	28 20,000 m.	8 2 4 12			11 33
10 ŕobot.	Zaŕar.	Agathona	29 Njew. dŕ.	8 2 4 13			ŕth. d.
2. tydjen. Tekt dop.: Gal. 3, 23—29; pop.: Lut. 2, 41—52.							
11 njedŕ.	1. n. p. 3 kral.	1. n. p. 3 kral.	30 n. p. hodŕ.	8 1 4 15			0 42
12 pónbdŕ.	Reinholda	Artadija	31 Sylvestra	8 1 4 17			1 52
13 wut.	Silarija	Vincencija	1 Nowe lto	8 1 4 18			3 7
14 ŕrjeda	Felixa	Felixa z Nol.	2 Manilije	8 0 4 20			4 24
15 ŕŕtw.	Bohutowera	Maura	3 Gordija	7 59 4 21			5 41
16 pjatk	Erđnutŕy	Marcella	4 70 jap.	7 58 4 23			6 54
17 ŕobot.	Antonija	Antonija	5 Theonasa	7 57 4 24			7 56
3. tydjen. Tekt dop.: Romŕ. 12, 1—6; pop.: Jana 2, 1—11.							
18 njedŕ.	2. n. p. kr.	2. n. p. 3 kral.	6 Troch kral.	7 56 4 25			ŕh. p.
19 pónbdŕ.	Prifki	Kanuta	7 Jan. kŕcŕn.	7 55 4 27			5 41
20 wut.	Fab. a Seb.	Fab. a Seb.	8 Jurija kr.	7 55 4 28			7 12
21 ŕrjeda	Hanŕe	Hanŕe	9 Polieukta	7 54 4 30			8 42
22 ŕŕtw.	Charity	Vincenca	10 Reh. Naz.	7 53 4 32			10 7
23 pjatk	Timotheja	Marije ŕlub.	11 Theodos.	7 52 4 34			11 32
24 ŕobot.	Vincenza	Timotheja	12 Tatiana	7 51 4 35			ŕh. d.
4. tydjen. Tekt dop.: Romŕ. 12, 14—21; pop.: Matth. 8, 5—18.							
25 njedŕ.	3. n. p. 3 kral.	3. n. p. 3 kral.	13 1. n. p. ŕkr.	7 50 4 37			0 56
26 pónbdŕ.	Polŕkar.	Polŕkarp	14 Zacheja	7 48 4 39			2 20
27 wut.	Jana ŕhryŕt.	Jana ŕhryŕt.	15 Jana Kal.	7 47 4 41			3 43
28 ŕrjeda	Karoliny	Karoliny wub.	16 Pŕtra w rj.	7 46 4 43			5 1
29 ŕŕtw.	Theobalda	Franca Gal.	17 Antona w.	7 44 4 44			6 9
30 pjatk	Abelgundy	Martiny	18 Athanas.	7 43 4 46			7 3
31 ŕobot.	Birgilija	Pŕtra z Nol.	19 Makarija	7 41 4 48			7 44

☉ Poŕny
mŕŕ. 2. jan.
8 hodŕ. 1 min.
wjecŕor poŕaŕe
na ŕymu.

☾ Poŕleni
bŕrtl. 10. jan.
8 hodŕ. 53 min.
wjecŕor pŕŕi-
njeŕe ŕnŕŕ.

☉ Mŕtody
mŕŕ. 18. jan.
dop. 8 hodŕ.
58 minut. ma
wŕtr a ŕymu.

☾ Pŕŕeni
bŕrtl. 25. jan.
rano 1 hodŕ.
40 min. moŕe
czopliŕŕe wje-
dro pŕŕinjeŕ.

Stoletna
protyka.

Wot 1. do 11.
je jenajŕa wulŕ.
ŕyma; wot 12.
do 18. je njebŕo
pomŕocŕene ŕe
ŕŕenjej ŕymu;
19. do 24. ŕo
njebŕo wujafni
a je ŕyma; 26.
beŕŕcz; 27.
haŕcz do kónŕa
hroŕne wjedro.

1. Pipŕt.
7. Bart
lane wifki.
Mjeŕwa-
czidto.*

14. Minakaf.*
19. Rinsbort.*
26. Lubań. †
Rumburg.

NB. Dofelŕ ŕo
hiŕŕŕe pŕŕeŕo
hermantki pŕŕe-
poŕoŕuja, dŕa
ŕu imŕtki
moŕne.

ŕŕnamjeŕŕto
* ŕŕka ŕŕótne
wifki; ŕn. † paŕ
hermantki ŕŕótne
wifki. Dŕŕeŕ ni-
czo pŕŕiŕtajene
njeje, tam je je-
noŕ hermant.

Wopomnjenja
hŕdne dnj.

1. Nowe lto.
2. Landtag.
6. Tjjoŕ
kralow.
20. Fabiana a
Sebaŕtiana.
22. Winzenza.
25. Pawla
wobrocŕenje,
abo ptaczŕ
kraf.

1874. Februar, máty róžk, ma 28 dnjom.

Měšacžkowne
přeheměnenje.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Hermanki
a
fšótne wíki.

Tydženje a dny. **Porjedžena** protyka evangelsta. **katholsta.**

Stara juliansta
Januar.

☉ fšhab h. m. fšow. h. m. ☽ fš. h. h. m.

☾
Wjebjele
mámjenja.

5. tydžen. Text dop.: 1. Kor. 9, 24—27; pop.: Matthy. 20, 1—16.

1 njeđ.	Septuag.	Septuagesim	20	7 39	4 50		fš. p.
2 pónđž.	Es. Mar.	Swěcžf. Ma.	21 Maxima	7 38	4 52		5 49
3 wut.	Blažija	Blažija	22 Timotheja	7 36	4 53		7 1
4 řrjeda	Beroniki	Beroniki	23 Klemenca	7 35	4 55		8 11
5 řhtw.	Agathy	Agathy	24 Xenije	7 33	4 57		9 19
6 pjatk	Dorotheje	Dorotheje	25 Reh. theol.	7 31	4 59		10 27
7 řobot.	Richard	Komualba	26 Xenofona	7 29	5 1		11 37

6. tydžen. Text dop.: 2. Kor. 11, 21—31; pop.: Lut. 8, 4—15.

8 njeđ.	Sezag.	Sezagesima	27 Septuages	7 28	5 3		fš. d.
9 pónđž.	Apollonije	Apollonije	28 Efraima	7 26	5 5		0 48
10 wut.	Scholastiki	Scholastiki	29 Ignacija	7 25	5 6		2 3
11 řrjeda	Eufrosiny	Defiderija	30 Basila W.	7 23	5 8		3 19
12 řhtw.	Jordana	Agaba	31 Cyra	7 21	5 11		4 33
13 pjatk	Eulalije	Jordana	1 februara	7 19	5 10		5 39
14 řobot.	Balentina	Balentina	2 Mar. wut.	7 17	5 13		6 32

7. tydžen. Text dop.: 1. Kor. 13; pop.: Lut. 18, 31—48.

15 njeđ.	Estomi	Quinquages	3 Sexages	7 15	5 15		7 11
16 pónđž.	Onestim.	Juliany	4 Isidora	7 13	5 17		fš. v.
17 wut.	Popnizy	Póřtnizy	5 Agathy	7 11	5 19		6 12
18 řrjeda	Popjelna řrj.	Popjelna řrj.	6 Dorotheje	7 9	5 21		7 42
19 řhtw.	Susanny	Mansueta	7 Parthena	7 6	5 22		9 12
20 pjatk	Leberečhta	Eucharija	8 Theodora	7 8	5 24		10 40
21 řobot.	Eleonory	Abelheidy	9 Nikifora	7 4	5 26		fš. d.

8. tydžen. Text dop.: 2. Kor. 6, 1—10; pop.: Jana 10, 12—16.

22 njeđ.	Inwocani	1. njeđž. póřta	10 Estomi	7 2	5 28		0 5
23 pónđž.	Lazara	Pětra Dam.	11 Blažija	7 0	5 29		1 30
24 wut.	Matthiařa	Matiasa	12 Meletija	6 58	5 31		2 52
25 řrjeda	Nestorija	Nestora	13 Eulalije	6 56	5 32		4 4
26 řhtw.	Wiktoriga	Wiktoriga	14 Auxencija	6 54	5 34		5 1
27 pjatk	Wollbrečhta	Leandra	15 Onesima	6 53	5 36		5 45
28 řobot.	Mařarija	Mařarija	16 Pamfila	6 51	5 37		6 16

☉ Pořny
měř. 1. febr.
rano 0 hodž.
33 min. směje
beřčej a tacje.

☽ Pořleni
běřtl. 9. febr.
pop. 5 hodž.
26 minut. ma
njewobřtajne
wjedro.

☾ Wřodny
měř. 16. febr.
wječor 8 hodž.
13 minut. lubi
mife dnj.

☽ Přěni
běřtl. 23. febr.
dop. 11 hodž.
43 min. pšči-
njeře wěřr a
beřčej.

Stolětna
protyka.

1. febr. ma
wěřr a beřčej;
4. hačž do 10.
pomřócžene
njebjo a wěřr;
12. a 13. wulfi
14. řněř; 15.
a 16. budžewěř
a beřčejř; mot
20. a 21. hačž
do řónža řjane
wjedro.

3. Eufow.*
- Žarow.
4. Njeřwa-
čžido.*
- Radeberg.*
7. Budyřčin*
9. řhorjelž.**
10. Gařyn. †
11. Minatař.*
13. Kalawa.*
16. Wiřtopizy.
Wojerežy. †
- Wofrowy. †
17. Brody. †
18. Bžerna-
čžizy. †
21. Trěbule.
řrodł. †
23. Wiřtopizy.*
Luboras.
24. Jasoňza.
Bařčej. †
- řrobžiščejž.
28. Wětowřow.*

Wopomnjenja
hádne dnj:

1. Kralowřfe
dawki.
2. Swěcžt
Mařije.
17. Póřtnizy.
24. Matthiařa
25. Kwatemb.

1874. Měrz,

naštnik,

ma 31 dnjom.

Měřaczkowe
přcheměnenje.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Hermanft
a
škótne witi.

Tydjenje a dny.	Porjedjena protyka		Stara juliansta Februar.	☉		Mjesce snuženja	☾
	evangelfka.	katholfska.		škad. h. m.	škow. h. m.		
9. tydjenje. Text dop.: Heb. 12, 1-6; Matth. 15, 21-28.							
1			17	6 48	5 39		6 43
2 pøndž.	Amalije	Simplicija	18 Lea jap.	6 46	5 41		6 58
3 wut.	Kunig.	Kunigundy	19 Archippa	6 43	5 43		sth. p.
4 hrjeda	Sabrina	Eugena	20 Lea Kat.	6 41	5 44		7 8
5 ščtw.	Bofutny pjatf		21 Timotheja	6 38	5 46		8 16
6 pjatf		Fridolina	22 Eugena	6 36	5 48		9 26
7 šobot.	Perpetuy	Domascha A.	23 Polikarpa	6 34	5 50		10 36
10. tydjenje. Text dop.: 3. Měrca 21-25; Ruť. 20, 8-20.							
8			24	6 32	5 52		11 49
9 pøndž.	Rebekki	Franciska	25 Namak. J.	6 30	5 53		sth. d.
10 wut.	Alexandra	Anastafije	26 Tarasija	6 28	5 55		1 4
11 hrjeda	Kofiny	Eulogia	27 Porfora	6 26	5 59		2 18
12 ščtw.	Rehorja	Reh. wulf.	28 Prokopa	6 24	5 57		3 26
13 pjatf	Salomona	Nicefora	1 měrca	6 21	6 0		4 23
14 šobot.	Abigaile	Matthilby	2 Hesychija	6 19	6 1		5 7
11. tydjenje. Text dop.: 1. Měrca 30-31; 2. Měrca 1-5; 3. Měrca 6-10; 4. Měrca 11-15; 5. Měrca 16-20.							
15			3	6 16	6 2		5 38
16 pøndž.	Henrietty	Heriberta	4 Gerasima	6 15	6 4		6 1
17 wut.	Herty	Patricija	5 Konona	6 13	6 6		6 20
18 hrjeda	Anselma	Cyrylla	6 42 martr.	6 10	6 8		sth. p.
19 ščtw.	Josefa	Žozefa	7 Theofilak.	6 8	6 9		8 8
20 pjatf	Joachima	Joachima	8 Kapita	6 5	6 11		9 38
21 šobot.	Benedikta	Benedikta	9 Sebastian.	6 3	6 13		11 10
12. tydjenje. Text dop.: Komf. 8, 39; 1. Měrca 21-25; 2. Měrca 1-5; 3. Měrca 6-10; 4. Měrca 11-15; 5. Měrca 16-20.							
22			10	6 1	6 15		sth. d.
23 pøndž.	Eberh.	Wiktorige	11 Sofronija	5 59	6 17		0 36
24 wut.	Gabriel.	Simeona	12 Theofana	5 56	6 18		1 54
25 hrjeda			13 Nicefora	5 34	6 20		2 59
26 ščtw.	Kaftula	Ludgera	14 Benedikta	5 52	6 22		3 48
27 pjatf	Kupertu	Kupertu	15 Agapija	5 50	6 24		4 22
28 šobot.	Angelifi	Sizta III.	16 Sabina	5 47	6 25		4 47
13. tydjenje. Text dop.: 4. Měrca 21-25; 5. Měrca 1-5; 6. Měrca 6-10; 7. Měrca 11-15; 8. Měrca 16-20.							
29			17	5 45	6 27		5 6
30 pøndž.	Guida	Kwirina	18 Cyrylla	5 43	6 29		5 21
31 wut.	Detlewa	Balbinu	19 Josefa	5 41	6 31		5 32

☉ Potny
měř. 3. měrza
rano 6 hodž.
19 min. poľaze
na beřčej.

☽ Pořleni
běrtl. 11. měrž
dop. 10 hodž.
31 minut. ma
řjane dnj a
řymne nožb.

☾ Mřodny
měř. 18. měrza
rano 6 hodž.
0 minut. može
beřčej
přčinjeřč.

☾ Přeni
běrtl. 24. měrž.
wjecj. 11 hodž.
29 min. přči-
njeře řjane
wjedro.

**Stolětna
protyka.**
Wot 1. do 5.
měrza je řymne
wjedro ř mjer-
řnjenjom; wot
6. do 9. czopli-
řcho; wot 12. do
16. dje přjedb
beřčej, na to
řjenje; wot 17.
do 19. rano
mjerřnjenjewo
dnjo pak taje;
wot 22. hacž do
30. wotremjer-
řnjenje; 30.
řyma a řněř.

**Wopomnjenje
hōdne dnj.**
6. Poř. pjatf.
31. Kral. renta.

2. Nowořalj.
Stokpno.†
Kōřbort.†
Zahaň.†
Wětōřčow.
3. Bart* l. w.
Dobrořug*.
4. Mjeřwacj.*
Nadeburg.*
7. Žitawa.
Lubin.*
9. Šalsčtrw.†
Řychwab.†
Řřkanfow.†
10. Ruřlanb.*
11. Wōřpěřl.*
Minařař.*
Krořřyn.†
14. Šćtořřin.
Šř Komor.*
16. Wifkopizj*
Dražbž. ř. m.
Řychbach.†
Dubž.†
17. Grabin.*
21. Lubnjow.*
23. Lubij.*
Wōřřint.†
Pořćznija*
Mužatow.†
24. Gařřyn.†
Rořřkow.
Šufow.*
Pižn.†
26. Šhorjelj.*
Kaņerzj.*
27. Št. Darbn.
Běřřow.
28. Wudřřin.
Drtrand.*
Trěbule.†*
30. Ruřow.†
Wudřřin.*
Luboras.
Drtrand.
Ruřow.
Bařčejč†

1874. Haperleja,

jutrownif,

ma 30 dnjow.

Měšacžtowe
přcheměnenje.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Hermani
a
fšotne wiki.

Tydženje a dny.	Porjedžena protyka		Stara julianska Měrz.	☉		☽
	evangeliska.	katholiska.		fšab. h. m.	fšow. h. m.	
1 frjeda	Theodory	Duga	20 Sabbasa	5 39	6 31	☽
2 fštw.	Sel. fšt.	Zeleny fštw.	21 Jakuba	5 36	6 33	☽
3 pjatf	Gzički pjatf	Wulki pjatf	22 Basilija	5 34	6 34	☽
4 fšobot.	Ambrosija	Fšibora	23 Nika	5 31	6 35	☽

14. tydžen. Text dop.: 1. Pětra 1, 3—8; pop.: Mark. 8, 1—10.

5 njedž.	1. fšw. jutrow	1. fšw. dž. jut.	24 Palmarum	5 29	6 37	☽
6 pøndž.	2. fšw. jutrow	2. fšw. dž. jut.	26 Mar. přip.	5 28	6 39	☽
7 wut.	Louisy	Egestypa	25 Gabriela	5 25	6 41	☽
8 frjeda	Cölestina	Dionysija	27 Matrony	5 23	6 42	☽
9 fštw.	Theofila	Mar. Kleof.	28 Hilariona	5 20	6 44	☽
10 pjatf	Czechiel	Czech. pr.	29 Marka	5 18	6 46	☽
11 fšobot.	Julija	Julija	30 Jana Kl.	5 16	6 48	☽

15. tydžen. Text dop.: 1. Kor. 15, 50—57; pop.: Jana 20, 24—29.

12 njedž.	Quasimodog.	1. nj. p. jut.	31 Jutrownié.	5 14	6 49	☽
13 pøndž.	Justina	Hermenegilda	1 haperleje	5 11	6 50	☽
14 wut.	Tiburza	Anastafija	2 Tita th.	5 9	6 52	☽
15 frjeda	Paterna	Paterna	3 Niketasa.	5 8	6 54	☽
16 fštw.	Narona	Narona	4 Josefa	5 6	6 56	☽
17 pjatf	Rudolfa	Rudolfa	5 Theodula	5 4	6 57	☽
18 fšobot.	Valeriana	Eleuthera	6 Eutyhija	5 1	6 59	☽

16. tydžen. Text dop.: Romf. 10, 8—14; pop.: Jana 21, 15—17.

19 njedž.	Miserit. Dom.	2. nj. p. jut.	7 Quasimod.	4 59	7 0	☽
20 pøndž.	Sulpizija	Theotima	8 Herodija	4 57	7 2	☽
21 wut.	Abolara	Anselma	9 Eupsych.	4 55	7 4	☽
22 frjeda	Sothera	Sotera	10 Terenca	4 53	7 6	☽
23 fštw.	Jurija	Jurija	11 Antip.	4 50	7 7	☽
24 pjatf	Alberta	Fidela	12 Basilija	4 48	7 9	☽
25 fšobot.	Marka	Marka	13 Martina p.	4 47	7 10	☽

17. tydžen. Text dop.: 1. Pětra 2, 11—17; pop.: Luč. 24, 46—49.

26 njedž.	Jubilate	3. nj. p. jut.	14 Mis. Dom.	4 45	7 12	☽
27 pøndž.	Tertuliana	Anthima	15 Krescena	4 43	7 14	☽
28 wut.	Bitala	Bitala	16 Agapije	4 41	7 15	☽
29 frjeda	Sybille	Pětra m.	17 Symeona	4 39	7 17	☽
30 fštw.	Eutropija	Kathy Sien.	18 Jana S.	4 37	7 19	☽

☽ Połny
měř. 2. hapr.
rano 0 hodž. 17
minut. ma nje-
wobštajne
wjedro.

☽ Pořleni
běrtl. 9. hapr.
wjecz. 11 hodž.
18 min. pšči-
nježe desččž.

☽ Mědy
měř. 16. hapr.
pop. 2 hodž. 50
minut. može
čjopte dny
pščinjesčž.

☽ Přeni
běrtl. 23. hapr.
pop. 1 hodž. 1
minut. ma je-
najše dobre
wjedro.

Stolětna
protyka.

Wot 1. do 7.
šyma; 9. do 12.
desččž; 13. do
17. šyma; 23.
do 25. čjopli-
ščo, na to hri-
manje a hačž
do kónža šyma.

1. Njeřwa-
cžibfo.*
3. Kas.†
7. Ščera-
chow.
- Džže.†
8. Minafat.*
11. Stara
Darbna.*
13. Kinsbórt.*
Pžktowp.
Wšpport.*
Rhoczebus.†
15. Kadberg.*
16. Mikoras.
18. Drjowf.*
20. Šhorjelž.*
21. Krakow†
Droby.†
23. Zarow.†
25. Šty Romo-
row.*
Wětořchow.*
27. Kaley.†
Ramowp.†

Wopomnjenja
hádny dny.

1. Dawki fa
wopaleńfku
pořkadnizu.
3. Gzičipjatf.
5. Jutrow-
nicžta.
15. Pařčhon-
fke a rje-
mjeřniške
dawki.
23. Jurija.
25. Marka.

1874. Meja,

rożomnik,

ma 31 dnjow.

Měsaczkowe
přeheměnenje.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Hermanki
a
škotne wiski.

Tydjenje a dny.	Porjedžena protyka		Stara julianska Saperleja.	☉		Mjesce namjenja.	☾
	evangeljska.	katholska.		řřad. h. m.	řřow. h. m.		
1 pjatt 2 řobot.	Fil. a Jak. Sigism.	Fil. a Jakuba Sigismunda	19 Pafnucija 20 Theodora	4 35 4 34	7 21 7 22	☾ ☾	řř. d. 8 40
18. tydžen. Text dop.: Jak. 1, 13—18; pop.: Jana 16, 5—15.							
3 njedž. 4 póněž. 5 wut. 6 řrjeda 7 řčtw. 8 pjatt 9 řobot.	Cantate Floriana Gottharda Jana wr. Bohuměra Dietricha Hioba	4. nj. p. jutr. Moniki Gottharda Jana wrot. Stanisława Mich. zjew. Kehorja Naz.	21 Jubilate 22 Paraklyta 23 Jurija 24 Sabbasa 25 Marka ev. 26 Basilija b. 27 Symeona	4 31 4 29 4 28 4 26 4 24 4 22 4 20	7 24 7 26 7 27 7 29 7 30 7 31 7 32	☾ ☾ ☾ ☾ ☾ ☾ ☾	9 57 11 8 řř. d. 0 13 1 4 1 41 2 8
19. tydžen. Text dop.: 2. Kor. 9, 8—11; pop.: Jana 16, 23—28.							
10 njedž. 11 póněž. 12 wut. 13 řrjeda 14 řčtw. 15 pjatt 16 řobot.	Rogate Abolfa Pantraza Servaza Bože řřp Sofije Sary	5. nj. p. jutr. Pia V. Pantraza Servaza Božeho řřpicža Sofije Jana z Nep.	28 Cantate. 29 Sosipatera 30 Jakuba 1 meje 2 Athanas. 3 Timotheja 4 Pelagije	4 19 4 17 4 16 4 15 4 14 4 12 4 11	7 34 7 36 7 37 7 59 7 40 7 41 7 43	☾ ☾ ☾ ☾ ☾ ☾ ☾	2 28 2 45 3 0 3 13 3 29 řř. p. 9 1
20. tydžen. Text dop.: Eph. 2, 4—7; pop.: Jana 15, 16—26.							
17 njedž. 18 póněž. 19 wut. 20 řrjeda 21 řčtw. 22 pjatt 23 řobot.	Exaudi Benanzija Potenzija Thereseje Prudenzija Heleny Defider.	6. nj. p. jutr. Berancija Celestina Basilije Feliksa Hany Defiderija	5 Rogate 6 Hioba 7 Khryst. kř. 8 Jana 9 Bož. řřpicža 10 Simeona 11 Focija	4 9 4 8 4 7 4 5 4 4 4 2 4 1	7 44 7 46 7 47 7 49 7 50 7 52 7 53	☾ ☾ ☾ ☾ ☾ ☾ ☾	10 24 11 30 řř. d. 0 19 0 54 1 18 1 35
21. tydžen. Text dop.: Eph. 1, 9—14; pop.: Zap. řř. 2, 1—13.							
24 njedž. 25 póněž. 26 wut. 27 řrjeda 28 řčtw. 29 pjatt 30 řobot.	1. řř. řřwjatt. 2. řř. řřwjatt. Bebp Kwatember Wylema Manilija Wiganda	1. řř. řřwjatt. 2. řř. řřwjatt. Bebp Sduče dny Germana Maximiana Ferdinanda	12 Exaudi 13 Glycerina 14 Isidora 15 Pachomija 16 Theodora 17 Andronika 18 Pětra a D.	4 0 3 59 3 58 3 57 3 56 3 55 3 54	7 54 7 55 7 56 7 57 7 59 8 0 8 1	☾ ☾ ☾ ☾ ☾ ☾ ☾	1 49 2 1 2 11 2 22 2 33 2 47 3 5
22. tydžen. Text dop.: Romřř. 11, 33—36; pop.: Jana 3, 1—15.							
31 njedž.	řř. řřw. troj.	1. nj. p. řřw.	19 1. řřw. řřwjatt.	5 53	8 2	☾	řř. p.

☾ Połny
měř. 1. meje
pop. 5 hodž.
7 min. poťaje
na řřmne dny.

☾ Pořłeni
běřř. 9. meje
dop. 8 hodž.
10 min. přři-
njeře deřřčž a
čřoplřře wř.

☾ Mřłoby
měř. 15. meje
wječž. 11 hodž.
14 minut. po-
ťaje na přłobny
čřař.

☾ Přěni
běřř. 23. meje
16 minut. ma
njewobřřajne
wjedro.

☾ Połny
měř. 31. meje
rano 7 hodž.
44 min. přři-
njeře po řři-
manju řřmu.

Stolětna
protyka.

3. meje rano
řřma, wo dnjo
čřopřo; 4. řři-
manjeadeřřčž;
6. rano wulřři
mřłs; 7. hačž
do 26. je w nožž
řřma, wo dnjo
čřopřo a wulřřa
řřčřota; 28. do
30. řřłobny
mřłs, wulřři
wěřř a wječžor
deřřčž.

1. Bart. †
2. Budyřřin*
Dobrořřug.*
3. řř. †
4. Kadměriž.
Wojerežž. †
Zahaň. †
Luboras.*
5. Ruřřland.*
Kulow. †
6. Mřřewaczi-
břřo.*
Žemr.*
8. Kalawa.*
9. Žitawa.*
11. Kamjeňž. †
Lubiřř. †
Gubin.
12. Gařřyn. †
13. Minatał.*
15. Grođřřiřřo.
16. Kufow.*
Lubin.*
Trěbuke.*
Grōđřř.*
18. Biřřtopiřř.* †
Kinsborřř.* †
Wopřřok.* †
Sęłankow. †
19. Barřřčž. †
20. Kadeburg.*
21. Kulow.*
26. Sęłank-
ow. †
Zybałan.
Wofbramežž.* †
1. Krawořře
bawřři.
13. Pantraza.
24. Sęłato-
ejničřřim De
27. Kwatemb.

1874. Juni,

Śmaznik,

ma 30 dnjow.

Męszakłowe
pŝchemienjenje.
Wjedro.
Stoletna
protyka.

Śermantki
a
skótne wifki.

Tydzień a dny.	Porzeczona protyka		Stara julianska Meja.	☉		Miejscie miejscja	☾
	ewangeliska.	katholiska.		śhab. h. m.	śhow. h. m.		
1 pónđz.	Nikodema	Justina	20	3 52	8 4		10 4
2 wut.	Marzelina	Marcellina	21 Konstant.	3 51	8 5		11 0
3 śrjeda	Grasma	Awirina	22 Basiliska	3 50	8 6		11 42
4 śchtw.	Karpasija		23 Mich. b.	3 50	8 6		śth. d.
5 pjatk	Bonifazija	Bonifaca	24 Symeona	3 50	8 7		0 12
6 śobot.	Benigna	Norberta	25 Jan hłow.	3 50	8 8		0 34

23. tydzień. Text dop.: 1. Jan. 4, 16—21; pop.: Łuf. 16, 19—31.

7			26	3 49	8 9		0 52
8 pónđz.	Medarba	Medarba śwj.	27 Heładźja	3 49	8 10		1 6
9 wut.	Prima	Feliciana	28 Eutycha	3 48	8 10		1 20
10 śrjeda	Onofrija	Onofrija	29 Theodosij.	3 48	8 11		1 34
11 śchtw.	Barnabaśa	Barnaby	30 Isaaka m.	3 47	8 12		1 50
12 pjatk	Basilida	Basilida	31 Hermea	3 47	8 13		2 10
13 śobot.	Tobiaśa	Basilija w.	1 junija	3 46	8 14		2 38

24. tydzień. Text dop.: Sak. 1, 21—25; pop.: Łuf. 16, 14—24.

14			2	3 46	8 14		śh. p.
15 pónđz.	Wita p. b.	Wita p. śwj.	3 Lucifiana	3 46	8 14		10 9
16 wut.	Engelberta	Benna bisk.	4 Metrofana	3 46	8 15		10 51
17 śrjeda	Lawry	Nikandra	5 Dorotheja	3 46	8 15		11 19
18 śchtw.	Arnolfa	Marcelina	6 Bessarion.	3 46	8 16		11 40
19 pjatk	Gervasija	Gervasija	7 Theodota	3 46	8 16		11 54
20 śobot.	Sylberija	Sylberija	8 Theodora	3 46	8 16		śh. d.

25. tydzień. Text dop.: 1. Tim. 6, 6—10; pop.: Łuf. 15, 1—10.

21			9	3 46	8 17		0 7
22 pónđz.	Pomocny	Pawłina śwj.	10 Alexandra	3 46	8 17		0 18
23 wut.	Basilija	Edełtrauda	11 Bartromja	3 47	8 17		0 29
24 śrjeda			12 Onofrija	3 47	8 17		0 40
25 śchtw.	Jana ścheczen.	Jana ścheczen.	13 Acylina	3 47	8 17		0 52
26 pjatk	Seremiaśa	Jana Pow.	14 Elisy	3 48	8 17		1 8
27 śobot.	7 spanzow	Ladysława	15 Amosa	3 48	8 17		1 31

26. tydzień. Text dop.: 2. Kor. 4, 13—18; pop.: Łuf. 6, 36—42.

28			16	3 49	8 17		2 1
29 pónđz.	Paw. wop.	Paw. wop.	17 Maniela	3 49	8 17		śth. p.
30 wut.	Paw. wop.	Paw. wop.	18 Leoncija	3 49	8 17		9 41

☉ Pośłeni
bértł. 7. junija
pop. 2 hodź.
16 minut. ma
czopke dny.

☉ Młody
męś. 14. jun.
rano 7 hodź.
50 min. po-
kaje na deszcz
anjewobstajne
wjedro.

☾ Prëni
bértł. 21. jun.
wjecz. 9 hodź.
58 min. pŝci-
njeŝe njewob-
stajne wjedro.

☉ Potny
męś. 29. jun.
wjeczor 7 hodź.
46 min. moźe
czopłotu pŝci-
njeŝc.

Stoletna
protyka.

Wot 1. do 4.
jara ŝymne
wjedro; 5. ŝym-
ny deszcz; 7.
do 9. czopłty
deszcz a wot
12. do 18. rje-
nje; 28. rjane
wjedro; 30.
kurjawa.

2. Piza. †
3. Męśwa-
czidko. †
5. Stara.
Darbna.

6. Lubin. †
Lubnjow. †
8. Śhorjelz. †
10. Minakaf. †
Kroŝyn. †
11. Ortrand. †
15. Subin. †

Rychwałd. †

16. Damna.

17. Kadeberg. †

22. Pałŝ-
trom. †

Śuczina.
Mużakow. †
Rychbaŝ. †
Lubań.

23. Goloŝcin.
Roŝkow.

24. Wjeliczin. †
Woŝłint. †
Brody. †

29. Drazdjan
nowe męŝce
Drjowk. †

Luboras. †
Roŝbork. †
Żarow. †

—

—

—

Wopomnjenja
hódne dny.

8. Medarba

15. Wita.

24. Jana.
29. Pëtra a
Pawoła

1874. Juli,

prażnik,

ma 31 dnjow.

Měščackowe
pscheměnjenje.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Hermanki
a
fšotne wiki.

Tydźenje a dnj.	Porjedžena protyka		Stara julianſka Junij.	☉		Mjesečne namjenja	☾	
	evangelſka.	katholſka.		ſſhad. h. m.	ſſhor. h. m.		ſſh. h. h. m.	h. m.
1 ſrjeda	Theodoricha	Theobalda	19 Judaša j.	3 50	8 16		10 15	
2 ſchtw.	Mar. domap.	Mar. domap.	20 Methodija	3 51	8 16		10 39	
3 pjatk	Kornelija	Seliodora	21 Juliana	3 52	8 15		10 59	
4 ſobot.	Ulrika	Udarika	22 Eusebija	3 53	8 15		11 14	
27. tydźen. Text dop.: 1. Pětra 3, 8—15; pop.: Luk. 5, 1—11.								
5 njedz.	5. n. p. ſwj. tr.	6. nj. p. ſwj.	23 4. n. p. swj.	3 53	8 15		11 28	
6 pøndz.	Zeſaiasha	Dominiſi	24 Jan. nar.	3 54	8 14		11 40	
7 wut.	Wilibalba	Wilibalba	25 Febronije	3 55	8 14		11 55	
8 ſrjeda	Kiliana	Kiliana	26 Davita	3 56	8 13		ſth. d.	
9 ſchtw.	Cyrilla	Zenona	27 Samsona	3 57	8 12		0 14	
10 pjatk	Bohufhw.	Felicity	28 Cyra	3 57	8 12		0 37	
11 ſobot.	Pia	Pia I.	29 Pětra Paw.	3 58	8 11		1 10	
28. tydźen. Text dop.: Romſk. 6, 3—6; pop.: Matth. 5, 1—12.								
12 njedz.	6. n. p. ſwj.	7. nj. p. ſwj.	30 5. n. p. swj.	3 59	8 10		1 56	
13 pøndz.	Margar.	Margarethy	1 julija	4 0	8 9		ſh. p.	
14 wut.	Bonaventury	Bonaventury	2 Mar. sukn.	4 2	8 8		9 19	
15 ſrjeda	Zap. džěl.	Zap. džěl.	3 Hyacintha	4 3	8 7		9 42	
16 ſchtw.	Mafaela	Mar. Karm.	4 Handrija	4 4	8 6		10 0	
17 pjatk	Alexija	Alexija	5 Athanas.	4 5	8 5		10 13	
18 ſobot.	Eugena	Somfroſa	6 Sisoasa	4 6	8 4		10 25	
29. tydźen. Text dop.: 1. Pětra 1, 5—7; pop.: Mart. 8, 1—9.								
19 njedz.	7. n. p. ſwj. tr.	8. nj. p. ſwj.	7 6. n. p. swj.	4 8	8 3		10 35	
20 pøndz.	Eliasha	Rufiny	8 Prokopa	4 9	8 2		10 46	
21 wut.	Prageba	Daniela	9 Pankraca	4 10	8 0		10 58	
22 ſrjeda	Mar. Madl.	Mar. Madl.	10 45 martr.	4 12	7 59		11 11	
23 ſchtw.	Apollinara	Apollinara	11 Eufemije	4 13	7 57		11 30	
24 pjatk	ſhryſtyny	ſhryſtyny	12 Prokla	4 15	7 56		11 56	
25 ſobot.	Zafuba	Zafuba	13 Gabriela	4 16	7 55		ſh. d.	
30. tydźen. Text dop.: Romſk. 8, 12—15; pop.: Matth. 7, 15—23.								
26 njedz.	8. n. p. ſwj. tr.	9. nj. p. ſwj.	14 7. n. p. swj.	4 17	7 54		0 31	
27 pøndz.	Marthy	Pantaleona	15 Kwirina	4 18	7 53		1 22	
28 wut.	Pantaleona	Narcifa	16 Athenog.	4 20	7 51		2 30	
29 ſrjeda	Beatryx	Marthy	17 Mariny	4 22	7 50		ſſh. p.	
30 ſchtw.	Ruthy	Abdona	18 Hyacintha	4 23	7 49		9 3	
31 pjatk	Florentiny	Zgnaca f. Roj.	19 Dia	4 25	7 47		9 20	

☉ **Boſłeni**
běrtl. 6. julija
wječ. 9 hodž.
59 min. po-
kaže na cjo-
ptotu a hri-
manja.

☉ **Młody**
měř. 13. jul.
pop. 5 hodž.
26 minut. ma
ſymne dnj.

☾ **Prěni**
běrtl. 21. jul.
pop. 2 hodžin.
29 min. lubi
rjane dnj.

☉ **Potny**
měř. 29. jul.
rano 5 hodž.
40 min. ma
nje wobſtajne
wjedro.

**Stolětna
protyka.**
2. julija je ſy-
ma; 3. deſč-
cij; 8. wulka
czopłota; 10.
w nozj hri-
manje a wulki
deſčcij; 12. do
28. wulka cjo-
płota; 28. do
30. ſhlyny
deſčcij.

1. Huſta. †
2. Njeſwa-
cjo. *
3. Stj. Komor. †
2. Dubz. †
3. Kalawa. *
3. Trěbule. †
6. Bjerna-
czij. *
- Biſtopicy. *
- Džěze. †
- Lubin. *
7. Bart. *
- Barſčej. †
8. Minakał. *
14. Caſyn. †
- Lufow. *
- Žemr.
18. Žitawa. †
20. Lubij. †
- Potečniza. *
22. Radeburg. *
24. Kraſow. *
25. Žarom. *
27. Woſpórk. *
- Lubin. *
- Pſchibus. *
30. Kamjenz. *

- Wopomnjenja
hódne dnj.**
2. Marije
domapht.
 22. Sapoczatt
pſchowch
dnjom.
 25. Zafuba.
 26. Ganj.

1874. Avgust,

znjenz,

ma 31 dnjom.

Měšaczkowe
přchěměnjenje.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Hermanſki
a
škótne wifki.

Tydjenje a dnj.	Porjedžena protyka		Stara julianska Julij.	☉		D řh. řh. h. m. h. m.	D řh. řh. h. m. h. m.
	evangelſka.	katholſka.		řhad h. m.	řh. řh. h. m.		
1 řobot.	Pětra w rjecz.	Pětra w rjecz.	20 Eliasa	4 25	7 45		9 34
2 rjebz.	31. tydjen. Tert dop. 1. Kor. 10, 9. n. p. řw. tr.	10. nj. p. řw. tr.	21 n. p. řw. tr.	4 26	7 43		9 48
3 pøndž.	Augusta	Schěžěpana	22 Mar. Madl.	4 28	7 41		10 2
4 wut.	Dominika	Dominika	23 Fokasa	4 30	7 40		10 19
5 řrjeba	Dewalda	Uřy	24 Khryſtyny	4 31	7 39		10 41
6 řchtw.	Přchěr. Řhr.	Řhr. přchěr.	25 Hany	4 33	7 37		11 10
7 pjatk	Donata	Řajetana	26 Hermolaa	4 35	7 35		11 49
8 řobot.	Severa	Čyriaka	27 Pantelem.	4 36	7 33		řh. d.
9 rjebz.	32. tydjen. Tert dop. 1. Kor. 10, 10. n. p. řw. tr.	11. nj. p. řw. tr.	28 n. p. řw. tr.	4 37	7 32		0 45
10 pøndž.	Lawrjenža	Lawrjenca	29 Kallinika	4 39	7 30		1 53
11 wut.	Herman	Sufanny	30 Silasa	4 41	7 28		3 9
12 řrjeba	Řlary	Hippolita	31 Eudikima	4 43	7 26		řh. p.
13 řchtw.	Uwrory	Raffiana	1 augusta	4 45	7 24		8 20
14 pjatk	Eufebija	Eufebija	2 Ščěpana	4 46	7 22		8 31
15 řobot.	Mar. f. u. řt.	Mar. d. n. wž.	3 Isaaka	4 47	7 20		8 43
16 rjebz.	33. tydjen. Tert dop. 1. Kor. 10, 11. n. p. řw. tr.	12. nj. p. řw. tr.	4 n. p. řw. tr.	4 49	7 18		8 53
17 pøndž.	Liberata	Liberata	5 Ensygna	4 50	7 16		9 4
18 wut.	Augustiny	Heleny	6 Překr. Kh.	4 52	7 14		9 17
19 řrjeba	Sebalda	Ugapita	7 Domicija	4 53	7 12		9 32
20 řchtw.	Berň.	Bernarda	8 Aemiliana	4 54	7 11		9 54
21 pjatk	Anaſtaf.	Franciſka	9 Matthiaſa	4 56	7 9		10 54
22 řobot.	Alfonſa	Symfronija	10 Lawrjenca	4 58	7 7		11 7
23 rjebz.	34. tydjen. Tert dop. 1. Kor. 4, 2 n. p. řw. tr.	13. nj. p. řw. tr.	11 n. p. řw. tr.	5 0	7 4		řh. d.
24 pøndž.	Bartromja	Bartromja	12 Focija	5 2	7 2		0 6
25 wut.	Ludwika	Ludwika	13 Maxima	5 3	7 0		1 22
26 řrjeba	Samuel	Řefyrina	14 Michy	5 4	6 58		2 48
27 řchtw.	Gebharda	Ruřka	15 Mar. k. n. řt.	5 6	6 56		řh. p.
28 pjatk	Řelagija	Řawſchthyna	16 Mandelija	5 8	6 54		7 40
29 řobot.	Řan řmerez.	Řan řmerez.	17 Myrona	5 10	6 52		7 54
30 rjebz.	35. tydjen. Tert dop. 1. Kor. 7, 3 n. p. řw. tr.	14. nj. p. řw. tr.	18 n. p. řw. tr.	5 11	6 50		8 7
31 pøndž.	Řořuy	Raimunda	19 Handrija	5 12	6 48		8 24

☉ Pořleni
běřtl. 4. aug.
wjecz. 11 řobz.
44 minut. ma
čjopte dnj.

☉ Mřody
měř. 12. aug.
řano 4 řobz.
54 min. pořaje
na řajnu
čjoptotu.

☾ Přěni
běřtl. 20. aug.
řano 7 řobz.
51 min. přchě-
njeře po řri-
manju řhmně
dnj.

☉ Pořny
měř. 27. aug.
řop. 2 řobz.
30 min. mōže
řjane dnj
přchěnjeřz.

Stolětna
protyka.

2. aug. deřchčj;
6. řjenje; 7.
deřchčj a řri-
manje; 8. řje-
nje; wot 9. řacz
do 14. wřchě-
dnje deřchčj;
17. řjenje; 18.
řacz do řonza
wulke njemje-
dra ř řrima-
njom a ře řřl-
nyhni deřchčj-
řami.

1. Budyřřin.
3. Kulow.†
- Budyřřin.*
- Kulow.*
5. Řjeřwa-
čjřtko.*
- Ruřow.*
8. Řy Komo-
row.†
10. Řinřbōřt.*
- Gubin.*
- Řřantřnow.†
11. Bort.*
- Dobrořug.†
- Pař.†
12. Minakař.*
- Řemr.*
15. Řuhland.*
- Wětořřow.*
17. Šhorjelz.†
- Rumburg.†
- Řahaň.†
18. Wařyn.†
- Ruřow.†
19. Řabeberg.
22. Šokořřin.*
- Řřōřf.†
24. Řalřř-
řrow.†
- Řamnowy.†
- Wōřpōřf.†
- Řubaň.
25. Ruřow.†
- Břōdy.*
28. Štara
- Darřna.†
- Řřebule.*
- Řubnjow.*
- Řřtrand.*
- Wopomnjenja
řōdne dnj.
1. Kralowře
dawli.
23. Řōnz přō-
wy ř dnj.
24. Bortřmj.

1874. September,

poźniej,
ma 30 dnjow.

Měšaczkowe
přicheměnenje.
Wjebro.
Stolětna
protyka.

Germanfi
a
šfotne wifl.

Tydjenje a dny	Porjedjena protyka		Stara julianska August.	☉		Měješte šmjenjenja	☾
	evangelsta.	katholsta.		šřhad. h. m.	řřhow. h. m.		
1 wut.	Egibija	Egibija	20 Samuela	5 13	6 46		8 44
2 řřjeda	Absolema	Mařřfima	21 Thaddeja	5 15	6 43		9 10
3 řřřtw.	Manřřueta	řřřčřřp. řřal.	22 Agathon.	5 17	6 41		9 47
4 pjařř	Mořřřařřa	Rořřalije	23 Lupa	5 18	6 38		10 37
5 řřobot.	Nathanaela	Alřřiny	24 Eutycha	5 20	6 36		11 42

36. tydjen. Text dop.: Phil. 3, 12—16; pop.: Lut. 17, 11—9.

6 njedz.	14. n. p. řřw. řř.	15. nj. p. řřw.	26 13. n. p. řřw.	5 22	6 33		řřh. d.
7 pøndz.	Reginy	Oneřřřora	25 Adriana	5 23	6 31		0 56
8 wut.	Mar. nar.	Mar. nar.	27 Pimena	5 26	6 29		2 13
9 řřjeda	Sidon.	Gorgonija	28 Mořřřasa	5 28	6 26		3 29
10 řřřtw.	Pulřřer.	Wiřřřawřřřa	29 Jana sm.	5 29	6 24		řřh. p.
11 pjařř	Abrahama	Prota	30 Alexandra	5 30	6 22		6 50
12 řřobot.	Bořřuluba	Guida	31 Mar. pas.	5 31	6 20		7 0

37. tydjen. Text dop.: Gal. 5, 26—6, 5; pop.: Matřř. 6, 24—34.

13 njedz.	15. n. p. řřw. řř.	16. nj. p. řřw.	1 16. n. p. řřw.	5 33	6 17		7 10
14 pøndz.	Řřřřřřř pow.	Řřřřřřř pow.	2 Aramanta	5 34	6 15		7 23
15 wut.	řřřřřřřřřřřřř	Řřřřřřřřřřřřř	3 Anthima	5 36	6 13		7 37
16 řřjeda	řřwatember.	řřřřřřřřřřřřř	4 Babyła	5 37	6 11		7 55
17 řřřtw.	řřamberta	Řřřřřřřřřřřřř	5 Zacharias.	5 39	6 9		8 21
18 pjařř	řřřřřřřřřřřřř	Řřřřřřřřřřřřř	6 Michała j.	5 41	6 7		8 58
19 řřobot.	řřenata	řřanuarija	7 Sořřona	5 42	6 5		9 49

38. tydjen. Text dop.: Eph. 3, 14—21; pop.: Lut. 7, 11—17.

20 njedz.	16. n. p. řřw. řř.	17. nj. p. řřw.	8 14. n. p. řřw.	5 43	6 3		10 56
21 pøndz.	řřateja	řřateja	9 Joachima	5 44	6 1		řřh. d.
22 wut.	řřaurizija	řřoriřřa	10 Menadory	5 46	5 58		0 16
23 řřjeda	řřheřře	řřheřře	11 Theodory	5 48	5 56		1 44
24 řřřtw.	řřana pod.	řřerřarba	12 Antonoma	5 50	5 53		3 14
25 pjařř	řřleořřařřa	řřleořřařřa	13 Kornelija	5 51	5 51		řřh. p.
26 řřobot.	řřypřřiana	řřypřřiana	14 Řřřřřřř pow.	5 53	5 48		6 12

39. tydjen. Text dop.: Eph. 4, 1—6; pop.: Matřř. 14, 1—11.

27 njedz.	17. n. p. řřw. řř.	18. nj. p. řřw.	15 15. n. p. řřw.	5 55	5 46		6 27
28 pøndz.	řřjajřřřřřřř	řřjajřřřřřřř	16 Eufemije	5 57	5 44		6 47
29 wut.	řřřřřřřřřřřřř	řřřřřřřřřřřřř	17 řřořřje	5 58	5 42		7 11
30 řřjeda	řřeronyma	řřeronyma	18 Eumena	5 59	5 40		7 44

☉ Pořřřeny
běřřř. 3. řřřřřřř.
řřano 5 řřobz. 52
minut. ma nje-
wobřřřřřřř
wjedro.

☾ Mřřřobřř
měřř. 10. řřřřř.
wjećz. 7 řřobz.
8 min. pořřaje
na řřřřřřř
wjedro.

☾ Přřřřř
běřřř. 19. řřřřř.
řřano 0 řřobz.
3 minut. ma
deřřřřřřř a wěřřř.

☉ Pořřřny
měřř. 25. řřřřř.
wjećz. 11 řřobz.
4 minut. pořř-
řřřřřřř a wěřřř
čřřřř.

Stolětna
protyka.

2. do 5. wěřřř.;
6. deřřřřřřř a
čřřřřřřř; 8. luth
deřřřřřřř; 12.
pomřřřřřřř
nřebjō; 13.
mřřřřř; 15.
čřřřřřřř; 17. řřř-
řřřřř; 18. řřřřř
řřřřř; 19. řřřřř
řřřřřřřřřřř
řřřřřřřřřřř
wjedro.

1. Damna.
řřřřřřř.*
2. Řřřřřřř-
čřřřřřřř.*
řřřřřřřřřřř.†

5. řřřřřřř. †
7. řřřřřřřřřřř.*
řřřřřřřřřřř.†
8. řřřřřřřřřřř-
męřřř. †

9. řřřřřřřřřřř.*
řřřřřřřřřřř.*
11. řřřřřřřřřřř.*
14. řřřřřřřřřřřřř†
řřřřřřřřřřř.†

řřřřřřřřřřř.†
řřřřřřřřřřřřř.†
řřřřřřřřřřřřř.†
řřřřřřřřřřřřř.†
řřřřřřřřřřřřř.†

23. řřřřřřřřřřřřř.*
28. řřřřřřřřřřřřř.
řřřřřřřřřřřřř.†
29. řřřřřřřřřřřřř.†
řřřřřřřřřřřřřřřřřř.†
řřřřřřřřřřřřřřřřřř.†

Wopomnjenja
hōdnj dny.

6. řřřřřřřřřřřřřřřřřř.
řřřřřřřřřřřřřřřřřř.
16. řřřřřřřřřřřřřřřřřř.
21. řřřřřřřřřřřřřřřřřř.
29. řřřřřřřřřřřřřřřřřř.
30. řřřřřřřřřřřřřřřřřř.
řřřřřřřřřřřřřřřřřř.

1874. Oktober, winowz, ma 31 dnjow.

Měšaczkowe
pšchemějenje.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Germanki
a
šćotne wifl.

Tydjenje a dnj.	Porjedžena protyka		Stara julianska September.	☉			D šh. fh. h. m.
	evangelška.	katholška.		šhad. h. m.	řhow. h. m.	Mějeje manjenja	
1 šćtw.	Kemigija	Kemigija	19 Trofima	6	0	5 37	8 30
2 pjatk	Rahele	Rahele	20 Eusthatija	6	2	5 35	9 32
3 šobot.	Maximiana	Gerharda	21 Kodrata	6	3	5 33	10 43
40. tydžen. Tekt dop.: Hebr. 10, 38, 11, 6; pop.: Matth. 22, 34—40.							
4 jebz.	18. n. p. řw. tr.	19. nj. p. řwj.	22 17. n. p. sw.	6	5	5 31	řh. d.
5 pøndz.	Plazida	Placida	23 Jan. podj.	6	7	5 29	0 0
6 wut.	Fidy	Bruna f.	24 Thekle	6	9	5 27	1 18
7 řpjeđa	Esthery	Marka	25 Eufrosiny	6	11	5 24	2 33
8 šćtw.	Efraima	Brigitty	26 Jana th.	6	12	5 21	3 45
9 pjatk	Dionys.	Dionysija	27 Kalistrata	6	13	5 19	4 54
10 šobot.	Athan.	Franciska	28 Charitona	6	15	5 17	řh. p.

41. tydžen. Tekt dop.: Eph. 4, 22—28; pop.: Luk. 10, 38—40.							
11 jebz.	19. n. p. řw. tr.	20. nj. p. řwj.	29 18. n. p. sw.	6	17	5 15	5 30
12 pøndz.	Maximiliana	Maximiliana	30 Reh. A.	6	19	5 13	5 44
13 wut.	Kolomana	Kolomana	1 oktobra	6	20	5 11	6 1
14 řpjeđa	Burkharda	Fortunata	2 Cypriana	6	22	5 9	6 24
15 šćtw.	Šedwifl	Kalixta	3 Dionysija	6	24	5 7	6 55
16 pjatk	Šawla	Šawla	4 Hierotheja	6	26	5 5	7 39
17 šobot.	Innozenza	Margarethy	5 Charitiny	6	28	5 2	8 40

42. tydžen. Tekt dop.: Kolof. 3, 14—17; pop.: Luk. 3, 6—9.							
18 jebz.	20. n. p. řw. tr.	21. nj. p. řwj.	6 19. n. p. sw.	6	29	4 59	9 53
19 pøndz.	Ferdin.	Bětra f. Alf.	7 Sergija	6	30	4 57	11 15
20 wut.	Wendelina	Treneja	8 Pelagije	6	32	4 56	řh. d.
21 řpjeđa	Wurfchle	Wurfchle	9 Jak. Alf.	6	34	4 54	0 41
22 šćtw.	Kordule	Severina	10 Eulampija	6	36	4 52	2 9
23 pjatk	Severina	Wendelina	11 Filipa	6	37	4 50	3 38
24 šobot.	Salomy	Rafaela	12 Proba	6	39	4 48	5 8

43. tydžen. Tekt dop.: Bětra 1, 22—25; pop.: Matth. 25, 1—13.							
25 jebz.	21. n. p. řw. tr.	22. nj. p. řwj.	13 20. n. p. sw.	6	41	4 46	řh. p.
26 pøndz.	Amanda	Řhryfantha	14 Nazarija	6	43	4 44	5 10
27 wut.	Sabiny	Luciana	15 Luciana	6	45	4 42	5 39
28 řpjeđa	Šchim. Juby	Šchim. Jud.	16 Longina	6	46	4 41	6 21
29 šćtw.	Narciffa	Eusebije	17 Hoseasa	6	48	4 39	7 18
30 pjatk	Klaudija	Klaudija	18 Luk. ev.	6	49	4 37	8 29
31 šobot.	Šw. reform.	Wolfganga	19 Joela pr.	6	51	4 35	9 46

☾ Pořleni
běřtl. 2. oktbr.
pop. 2 hodz.
36 min. pořže
na řjane wje-
bro.

☉ Mřodny
měř. 10. oktbr.
dop. 11 hodz.
59 min. pšči-
njeře beřćěj.

☾ Přěni
běřtl. 18. okt.
pop. 2 hodz.
27 minut. ma
jenaf brojne
wjebro.

☉ Pořny
měř. 25. oktbr.
dop. 8 hodz.
18 min. pšči-
njeře řjane
pař řhmně
wjebro.

Stolětna
protyka.

Wot 1. do 9.
mřzne wěřř;
10. do 11. jařne
njebjjo; 12. do
22. beřćěj; 24.
do 26. řurjawa
a beřćěj; 29.
hařz do řonja
mjerřjenje a
řurjawa.

1. Krakowt.
5. Bjerna-
cizy. †
- Šuczina. †
- Kařezy.
- Nowofalz.
- Šćěrařow.
- Dubz. †
- Luboras. †
6. Šródl. †
7. Měřwa-
cizto.*
- Kadeberg.*
8. Křofyn. †
12. Wiřćepizy.*
- Rubij. †
- Kulow. †
- Kadměřizy.
- Zybalin.
13. Bardsčej. †
- Šařyn. †
- Kořřow.
14. Minakař.*
- Šřy Komor.*
15. Ruřow.*
17. Šeřošćin.*
- Lubin.*
19. Drazdžany
řt. m.
- Šalsčřow.*
- Wošporř.*
- Žahaň.*
- Řychwařd. †
22. Drřrand.*
24. Wěřćošow.*
27. Pižn. †
- Brđhy. †
28. Jařozna.
30. Wěřřow.
31. Šródl. †
- Wopomunjenja
hřdne dnj.
1. Wopalna
pořćabniža.
28. Šchimana
řudafća.

1874. November,

našymniſ,

ma 30 dnjom.

Měſačkowe
pſcheměnjenje.
Wjedro.
Stoletna
protyka.

Hermanſi
a
ſkótne wiſi.

Lydjenje Porjedjena protyka
a dny | ewangelſka. | katoľſka.

Stara julianſka
Oktober.

☉
ſſhab | ſhow.
h. m. | h. m.

☽
Mjeſte
mjenjenje.

☾
ſſh. ſh.
h. m.

☾ Poſleni
berſk. 1. nov.
rano 2 hodž.
57 minut. ma
njewobſtajne
wjedro.
☉ Młody
měſ. 9. nov.
rano 6 hodž.
31 min. poſaže
na hroſne
wjedro.

2. Ruſland.
3. Bart*
4. Kutowa.†
5. Njeſwa-
cziſko.*
6. Stara
Darbna.*
7. Budyſchin*
Lubnjow.*
8. Trébule.†
9. Budyſchin†
Gubin.†
Lubnjow.
10. Damna.
Paſ.†
11. Minakaf.*
Pokejniža*
14. Žitawa.†
Lubin.†
15. Sky Komor.†
16. Ryſbach.†
Roſbort.*
17. Jaſonža.
23. Woſpórk.†
24. Dobrotug.
25. Kadeburg*

☽ Prěni
berſk. 16. nov.
rano 5 hodž.
31 min. pſchi-
njeſe ſněh a
ſymu.
☉ Poſtny
měſ. 23. nov.
wječor 6 hodž.
32 min. poſaže
na mjerſnjenje
Poſleni
berſk. 30. nov.
wječor 7 hodž.
27 min. pſchi-
njeſe deſčej a
ſněh.

☽ Stoletna
protyka.
1. do 3. pſchi-
jaſnym njeſju
mjerſnjenje;
4. a 5. deſčej;
8. rjeſniſko; 9.
do 12. deſčej;
13. do 15. rjeſni-
ſko; 16. do 22.
deſčej a mětr.;
23. a 24. jara
ſyma; 25.
deſčej; 26. rje-
nje; 28. do 30.
wo dnjo rjenje,
w nožy deſčej.

- Wopomuzjenja
hódne dny:**
1. Kralowſke
dawki.
 15. Paſchon-
ſte a rje-
njeſniſke
dawki.
 20. Poſutny
pjat.
 30. Handrija.

44. tydžen. Text dop.: Philipp. 1, 3—11; pop.: Matth. 18, 21—35.

1. jedy.	22. n. p. ſ.	☽ 23. nj. p. ſwj.	20. 1. n. p. ſw.	6 53	4 33	☽ 11 5
2. pónđz.	Wſchiff. 1. 1. 1.		21 Hilariona	6 55	4 31	ſſh. d.
3. wut.	Huberta	Huberta	22 Albercija	6 56	4 29	☽ 0 21
4. ſrjeda	Korle	Korle Barr.	23 Jakuba	6 58	4 28	☽ 1 35
5. ſčtw.	Blandiny	Zacharija	24 Arethasa	7 0	4 26	☽ 2 45
6. pjat.	Leonharda	Leonharda	25 Marciana	7 1	4 25	☽ 3 54
7. ſobot.	Erdmanna	Engelberta	26 Demetrija	7 3	4 23	☽ 5 3

45. tydžen. Text dop.: Philipp. 3, 17—21; pop.: Matth. 22, 15—22.

8. jedy.	23. n. p. ſ.	☽ 24. nj. p. ſwj.	22. 2. n. p. ſw.	7 5	4 22	☽ 6 13
9. pónđz.	Božidar. 1. 1. 1.	Urſina	28 Ščěpana	7 6	4 20	ſſh. p.
10. wut.	Marcz. Luth.	Proba	29 Anastasije	7 8	4 19	☽ 4 28
11. ſrjeda	Marcz. biſf.	Marcz. biſf.	30 Zenobija	7 10	4 17	☽ 4 57
12. ſčtw.	Modeſta	Leonina	31 Stachija	7 12	4 15	☽ 5 37
13. pjat.	Arkadija	Stanikawa	1 novembra	7 14	4 14	☽ 6 32
14. ſobot.	Levina	Klementiny	2 Acindyma	7 15	4 12	☽ 7 40

46. tydžen. Text dop.: Gal. 6, 7—9; pop.: Matth. 25, 31—46.

15. jedy.	24. n. p. ſ.	☽ 25. nj. p. ſwj.	23. 3. n. p. ſw.	7 16	4 11	☽ 8 58
16. pónđz.	Edmund	Edmunda	4 Joanicija	7 18	4 10	☽ 10 21
17. wut.	Huga	Rehorja z W.	5 Galantion.	7 20	4 8	☽ 11 44
18. ſrjeda	Deſychija	Alſeja	6 Pawola	7 22	4 7	ſſh. d.
19. ſčtw.	Šilžbjety	Šilžbjety	7 Lazara	7 23	4 6	☽ 1 9
20. pjat.	Poſutny pjat.	Benigna	8 Mich. j.	7 25	4 5	☽ 2 35
21. ſobot.	Mar. wop.	Mar. wop.	9 Onesifora	7 27	4 4	☽ 4 3

47. tydžen. Text dop.: 2. Kor. 5, 1—10; pop.: Matth. 24, 15—22.

22. jedy.	25. n. p. ſ.	☽ 26. nj. p. ſwj.	10. 4. n. p. ſw.	7 29	4 2	☽ 5 35
23. pónđz.	Klemens	Jeſietty	11 Menassa	7 30	4 1	ſſh. p.
24. wut.	Rhryſogena	Jana ſt.	12 Nila	7 32	4 0	☽ 4 9
25. ſrjeda	Katrziny	Katrziny	13 Jana Khr.	7 33	3 59	☽ 4 59
26. ſčtw.	Konrada	Konrada	14 Filipa	7 34	3 58	☽ 6 6
27. pjat.	Hunczerja	Virgilija	15 Jap. póſt.	7 36	3 57	☽ 7 25
28. ſobot.	Kuffa	Coſthena	16 Mateja	7 37	3 57	☽ 8 46

48. tydžen. Text dop.: Luť. 1, 67—75; pop.: Romſk. 13, 11—14.

29. jedy.	1. adv.	☽ 1. adventa.	17. 5. n. p. ſw.	7 39	3 56	☽ 10 6
30. pónđz.	Handrija	Handrija.	18 Platona	7 40	3 55	☽ 11 20

1874. December,

hodownik,

ma 31 dnjom.

Mesaczłowe
pschemenjenje.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Hermani
a
skótne wiki.

Tydženje a dny.	Porjedžena protyka		Stara juliansta November.	☉		Mjesiće imamjenja	☾
	evangeljska.	katholjska.		shab.	shom.		
1 wut.	Longina	Eligeja	19 Obadja pr.	7 42	3 55		sh. d.
2 frjeda	Awrelisje	Pawliny	20 Reh. X.	7 44	3 55		0 32
3 sčtw.	Franza Kav.	Franca Kav.	22 Mar. wop.	7 45	3 54		1 42
4 pjatk	Borbory	Borbory	22 Filemona	7 46	3 53		2 52
5 sobot.	Amosa	Sabasa	23 Reh. agr.	7 48	3 53		4 2

49. tydžen. Text dop.: Matth. 3, 1—10; pop.: Zap. št. 3, 22—25.

6 njedž.	2. adventa	2. adventa	24 26. n. p. sw.	7 49	3 52		5 13
7 pónđž.	Markarda	Ambrosija	25 Katržiny	7 50	3 52		6 26
8 wut.	Mar. p.	Mar. podj.	26 Aypija	7 51	3 52		7 40
9 frjeda	Agrip.	Leofabije	27 Jakuba p.	7 52	3 52		sh. p.
10 sčtw.	Judithy	Judithy	28 Ščěpana	7 53	3 52		4 26
11 pjatk	Damasa	Damasa	29 Paramona	7 54	3 52		5 31
12 sobot.	Epimacha	Otilisje	30 Handrija	7 55	3 52		6 47

50. tydžen. Text dop.: Lut. 3, 15—17; pop.: Kol. 1, 12—15.

13 njedž.	3. adventa	3. adventa	1 1. adventa	7 56	3 52		8 8
14 pónđž.	Samuela	Milafija	2 Habakuka	7 57	3 52		9 30
15 wut.	Ignaza	Jonathana	3 Cefanja	7 58	3 52		10 53
16 frjeda	Mar. p.	Mar. p. dny	4 Borbory	7 59	3 52		sh. d.
17 sčtw.	Izaaka	Lazara	5 Sabasa	8 0	3 52		0 15
18 pjatk	Wilibalda	Wunibalda	6 Mikławsa	8 1	3 53		1 39
19 sobot.	Reinharda	Pelagija	7 Ambrosija	8 1	3 53		3 6

51. tydžen. Text dop.: Jana 1, 15—18; pop.: 1. Jana 1, 1—4.

20 njedž.	4. adventa	4. adventa	8 2. adventa	8 1	3 54		4 35
21 pónđž.	Domascha	Domascha	9 Hany podj.	8 2	3 54		6 7
22 wut.	Beaty	Demetrija	10 Minasa	8 3	3 55		7 36
23 frjeda	Dagoberta	Wiktarije	11 Daniela	8 3	3 56		sh. p.
24 sčtw.	Patoržiza	Patoržiza	12 Spiridiona	8 4	3 56		4 35
25 pjatk	1. swj. hodw.	1. sw. hodow.	13 Eustracija	8 5	3 57		6 7
26 sobot.	2. swj. hodw.	Ščěžepana	14 Thyrsa	8 5	3 57		7 36

52. tydžen. Text dop.: Jana 1, 9—14; pop.: Jan. 4, 13—15.

27 njedž.	njedž. po hodž.	njedž. po hodž.	153. adventa	8 5	3 58		9 1
28 pónđž.	Njew. dječji	Njew. dječji	16 Haggaja	8 5	3 59		10 16
29 wut.	Jonathana	Dom. bist.	17 Daniela p.	8 5	3 59		11 27
30 frjeda	Davita	Eugenija	18 Sebastian.	8 5	4 0		sh. d.
31 sčtw.	Sylwestra	Sylwestra	19 Bonifaca	8 5	4 1		0 38

☉ Młody
měš. 9. dec.
rano 1 hodž.
4 minut. ma
šněhojte
wjebro.

☾ Prěni
běrtl. 16 dec.
pop. 1 hodž.
54 min. može
czoliske dny
pschimjesč.

☉ Połny
měš. 23. decbr.
rano 5 hodž.
54 min. pokaze
na symu.

☾ Posleni
běrtl. 30. dec.
pop. 3 hodž.
34 min. pschi-
nješe mjer-
snjenje.

1. Bart
lane wiki.
Gashn. †
2. Njezwaczi-
dka.*
3. Krosyn. †
5. Wudyschin*
7. Nowosalz.
Džęje. †
- Drjówł.
9. Minakak. †
10. Mikoras.
11. Stara
Darbna.
14. Luboras.
Gródl.
15. Warschc.
16. Kuhlband.
19. Wojerezp. †
Trěbule.
21. Mużakow†
Kulow. †

Wopomnjenja
hódnę dny

4. Borbory.
16. Kwatemb.
21. Domascha.
24. Patoržiza.
31. Kralowsta
renta.

Stolětna
protyka.

5. desčcę. a
šněh; na to šo
wjebro wuja-
šni 8. desčcę;
a do 13. nje-
wobstajne wje-
bro; 14. do 18.
pomrocžene
njejbo; 20. do
30. hodž. šo
wujasni, šma
a wótre mjer-
snjenje.

Wuliczbowanje danje.

Kapital.	3 Prozent.		3 1/2 Prozent.		4 Prozent.		4 1/2 Prozent.		5 Prozent.		Kapital.
	zėnje.	mėšacėnje.	zėnje.	mėšacėnje.	zėnje.	mėšacėnje.	zėnje.	mėšacėnje.	zėnje.	mėšacėnje.	
tol. ngl. np.	tol. ngl. np.	tol. ngl. np.	tol. ngl. np.	tol. ngl. np.	tol. ngl. np.	tol. ngl. np.	tol. ngl. np.	tol. ngl. np.	tol. ngl. np.	tol. ngl. np.	tol. ngl. np.
1	9	7/10	1 5/10	9/10	1	1 3/10	1 1/10	1 1/10	1	5	1 1/10
5	4 5	3 7/10	5 2 5/10	4 4/10	6	6 7 5/10	5 9/10	6 7 5/10	5	7 5	5 9/10
10	9	7 5/10	10 5	8 3/10	12	18 5	1 1 1/10	18 5	15	15	1 2 5/10
15	13 5	14 1/10	15 7 5/10	13 1/10	18	20 2 5/10	1 6 9/10	20 2 5/10	20	22 5	1 8 9/10
20	18	1 5	21	1 7 5/10	24	2	2 3 5/10	27	25	2 5	2 5
25	22 5	1 8 1/10	26 2 5/10	2 1 9/10	1	1 3 7 1/10	2 8 1/10	1 3 7 1/10	25	3 1 3/10	3 1 3/10
30	27	2 2 5/10	1 1 5	2 6 3/10	1 6	1 10 5	3 3 8/10	1 10 5	30	3 7 5/10	3 7 5/10
35	1 1 5	2 6 3/10	1 6 7 5/10	3 9/10	3 5	1 17 2 5/10	3 9 5/10	1 17 2 5/10	35	4 3 9/10	4 3 9/10
40	1 6	3	1 12	3 5	4	1 24	4 5	1 24	40	5	5
45	1 10 5	3 3 8/10	1 17 2 5/10	8 9 1/10	4 5	2 7 5/10	5 9/10	2 7 5/10	45	2 7 5	5 6 3/10
50	1 15	3 7 5/10	1 22 5	4 3 8/10	5	2 7 5	5 6 3/10	2 7 5	50	2 15	6 2 5/10
60	1 24	4 5	2 3	5 2 3/10	6	2 21	6 7 5/10	2 21	60	3	7 5
70	2 3	5 2 3/10	2 13 5	6 1 1/10	7	3 4 5	7 8 5/10	3 4 5	70	3 15	8 7 5/10
80	2 12	6	2 24	7	8	3 18	9	3 18	80	4	10
90	2 21	6 7 5/10	3 4 5	7 8 1/10	9	4 15	10 1 3/10	4 15	90	4 15	11 2 5/10
100	3	7 5	3 15	8 7 5/10	10	4 15	11 2 5/10	4 15	100	5	12 5
200	6	15	7	17 5	20	9	22 5	9	200	10	25
300	9	22 5	10 15	26 2 5/10	1	13 15	1 3 7 5/10	13 15	300	15	25
400	12	1	14	1 5	1 10	18	1 15	18	400	20	1 20
500	15	1 7 5	17 15	1 13 7 5/10	1 20	22 15	1 26 2 5/10	22 15	500	25	2 2 5
1000	30	2 15	34	2 27 5	3 10	45	3 22 5	45	1000	50	4 5
5000	150	12 15	175	14 17 5	16 20	225	18 22 5	225	5000	250	20 25

Wuliczbowanje, kał wygodo 1 punt pšćidže, hdyž zentnar 1, 2, 3 hacy 100 tol. pšćidže.
Zentnar ma 100 puntow; 1 tol. 30 ngl., 1 ngl. 10 np.

zent. fl.	3 Prozent.		3 1/2 Prozent.		4 Prozent.		4 1/2 Prozent.		5 Prozent.		zent. fl.								
	zent. fl.	ngl. np.	zent. fl.	ngl. np.	zent. fl.	ngl. np.	zent. fl.	ngl. np.	zent. fl.	ngl. np.									
1	3	11	3	3	3	51	3	61	18	3	71	21	3	81	24	3	91	27	3
2	6	12	3	6	6	52	6	62	18	6	72	21	6	82	24	6	92	27	6
3	9	13	3	9	9	53	9	63	18	9	73	21	9	83	24	9	93	27	9
4	12	14	4	2	2	54	13	64	19	2	74	22	2	84	25	2	94	28	2
5	15	15	4	5	5	55	13	65	19	5	75	22	5	85	25	5	95	28	5
6	18	16	4	8	8	56	13	66	19	8	76	22	8	86	25	8	96	28	8
7	21	17	5	11	11	57	14	67	20	11	77	23	11	87	26	11	97	29	11
8	24	18	5	4	4	58	14	68	20	4	78	23	4	88	26	4	98	29	4
9	27	19	5	7	7	59	14	69	20	7	79	23	7	89	26	7	99	29	7
10	30	20	6	12	12	60	15	70	21	12	80	24	12	90	27	12	100	30	12

W s c h i d a w k i.

1.

Někotre europiske kraje

se swojimi wobydlerjemi po najnowišchim lud-
liczenju w l. 1871 a se swojimi wjeršami.

Němski kraj: 9888 □ mil a 41,058,139 wobydł.;
215 mill. tolet lětnych wudawkow; křěžor Wylem, rodź.
12. měrza 1797; ženjeny s Augustu, wajmarskej prynze-
šynnu; křěžorski kónprynz: Bjedrich Wylem, rodź. 18. ok-
tobra 1831.

Sakska ma 272 □ mil a 2,556,244 wobydł.; 15
millionow tolet lětnych wudawkow a 116 mill. tolet dohka;
kral Bjedrich Albert, rodź. 23. haperleje 1828, ženjeny
s prynzešynnu Karolu s Wasa, rodź. 5. augusta 1833;
kónprynz Bjedrich August Jurij, rodź. 8. augusta 1832;
ženjeny s portugalskej prynzešynnu Panu Mariju, rodź.
21. julija 1843.

Pruska ma 6396 □ mil a 24,693,066 wobydł.;
187 mill. tolet lětnych wudawkow a 442 mill. tolet dohka;
kral: Wylem I., rodź. 12. měrza 1797.

Bajerska ma 1377 □ mil a 4,861,402 wobydł.;
49 mill. tolet lětnych wudawkow a 225 mill. tolet dohka.
Kral: Ludwit II., rodź. 25. augusta 1845.

Würtembergska ma 354 □ mil a 1,818,484
wobydł.; 12 mill. tolet lětnych wudawkow a 95 mill. tolet
dohka. Kral: Korla, rodź. 6. měrza 1823.

Badenska ma 278 □ mil a 1,461,428 wobydł.;
11 mill. tolet lětnych wudawkow a 85 mill. tolet dohka.
Wojwoda: Bjedrich, rodź. 6. septembra 1826.

Awstria ma 11,306 □ mil a 35,644,858 wobydł.;
323 millionow tolet lětnych wudawkow a 1748 mill. tolet
dohka. Křěžor: Franz Josef, rodź. 18. augusta 1830.

Italiska ma 5375 □ mil a 24,968,787 wobydł.;
415 mill. tolet lětnych wudawkow a 2400 mill. tolet
dohka. Kral: Viktor Emanuel, rodź. 14. měrza 1820.

Franzowska ma 9599 □ mil a 36,103,000 wo-
bydł.; 840 mill. tolet lětnych wudawkow a 6000 mill.
tolet dohka. Präsidnt republiki: Mac-Mahon, rodź. 13.
julija 1808.

Spěnska ma 5762 □ mil a 31,818,108 wo-
bydł.; 404 mill. tolet lětnych wudawkow a 5393 mill.
tolet dohka. Kralowa: Viktorija, rodź. 24. meje 1819.

Španiska ma 9200 □ mil a 10,835,000 wo-
bydł.; 184 mill. tolet lětnych wudawkow a 1750 mill.
tolet dohka. Präsidnt republiki: Castelar.

Portugalska ma 1623 □ mil a 3,996,000 wo-
bydł.; 34 mill. tolet lětnych wudawkow a 516 mill. tolet
dohka. Kral: Ludwit I., rodź. 31. oktobra 1838.

Ruska ma 90,134 □ mil (w Europje) a 63,658,934
wobydł.; 518 mill. tolet lětnych wudawkow a 4900 mill.
tolet dohka. Křěžor: Alexander II., rodź. 29. haperl. 1818.

Turkowska ma 6302 □ mil w Europiskej, s zykta
s asiskimi krajami 38,934 □ mil a 11 mill. wobydł.;
124 mill. tolet lětnych wudawkow a 880 mill. tolet dohka.
Křěžor: Abdul Aziz, rodź. 9. febr. 1830.

2.

Bombaj Wóš wam!

Wokaj šo te mni w čašku teje nudy, praji tón
Knjes; ja čžu cže wumóz a ty dyrbiš mje křwalicž.
Tuto słowo Wože šebi na wrota kóždeho noweho lěta
stajmy! Wone nam praji, ščto čzinič a hđze šo
wobroczič mamy, jeli w běhu čzaša nusa naš nad-
panje a tyšči. Žane lěto šo njeminje, šo by jedyn
s nekšajkej nusu žiwjenja a žiwnosčže šo bėdžicž nje-
mė. Še stareho lěta někotry šwoje brėmjeshko sta-
rosčžow a šwój křčž do noweho šobu bjerje, a šo
přčchodnosčž ša naš niz jenož lute šbožomne a wje-
šeke dny njepřčinješe, ale tež šrudobu, nusu a wob-
čežnosčž smėje, to se šhonjenja wėmy. Po Wožej
mudrej radže, taš dokhó hacž šwėt šteji, rózža šwój
čzeri, šemja šwoje hory, lėčžo šwoje njewjedro a
čłowjek šwoje horjo mėčž dyrbi. To šobu k našej
duchomnej šrowosčži šluzi, šo šo nam w šwėtnym
neřdže, kaž byčmy rad mėli. Po taškim w běhu
noweho lěta, šotrež šapocžnjemy, wščitko šo nam taš
radžicž njebudže, kaž my šebi to myšlimy a žadamy.
Šdnž by nam hewal runje žana nusa njebhka, hđž
by ščoty mėr wostał, hđž byčmy kóždy šwój wšchė-
dny křlėb mėli, hđž by na polach dobre žohnowanje
šo nam wobradžito, dha tola taš wjele wėmy, šo
nam w naščim šospodarštwje a w naščim domjazy-
m žiwjenju, w naščim pomolanju kaž w naščim wob-
šhadženju s druhimi wšchėlata mjeršanje a šabžewanje

naстанje. Nufa wschał we wschelakim schalcze pscheb naschimi durjemi wata a ł nam nusz seńdze, prjedy hacz so dohładamy. Wona so ł nam sa blido gynje, wona po zylach dnjach, hdzeż dzemy a pschebuwamy, sa nami sledzi, myśle wutrobny scheri, naś schyżywa, ł wobużnoszczu a njespołojnoszczu džen a nóz czwiluje. Tu so jeniczzy prascha, kał so mamy jadzerzcz, so wona naś njeschewinje a nekał naś njesawjedze, ale so my na nej dobudzemy. Zow reła: wachujcze a modlcze so, so do spytowania njesapanecze.

W czaśu nusy bmy najbóle spytani: šwaricz, šakrowacz, selicz. Šdyż so wschitko njestanje, każ bychmy to rad mēli, hdyż nam to a druge přēti dze a njesbožomnje wupanje, hdyż nasche nadzije so njedopelnja, nasche pschedemfacza so njeporadza, so wschelka schłoda naś trjehi, dha rosnjemdrjeni a roschłobjeni šwoju wobużnoszcz a njespołojnoszcz w hrosnych bjesbóžnych rycjach a słowach wuplunjemy. Šdyż ludžo nam schiwodu czinja, hdyż nam něšto do pučza stajeja, so so na nich roshněwamy, dha ł lestrarskimi a kšejškimi słowami so na nich damy, dha šwój hněw a šwoju mjerśanja poknu škóscz se šakrowanjom a selenjom wufulamy a jim lute ške pschejemy, šchož by jim Bóh dyrbał czinicz! Oh! kajke je to tola nje-rosomne, njeschesczjianske, bjesbóžne sadzerjenje! Šohladaj, do kotrehož schtanta chzejš, pošluchaj na mužow a žony, na schědzizow, kotřiz ł jenej nohu w rowje steja, na džěci, kotrež na hašy abo na wšy hraja, ty jich šakrowacz a selicz šlyšiš, so móhka so czi wutroba puknyč. Šól czert, šaklaty šecerbje a druge ža-łośnje hrosne słowa so se rta kuleja, jako by so to ničzo na šebi njemělo. Žedyn šameho so, drugi šwojeho bližšeho šakliwa, šarschi na šwoje džěci, džěci na šwojich šarschich sela. Tón njesboža dla šakruje, kotrež je mēł; tamny škót pokliwa kiž jemu pošluchacz njeha, tón lestruje, hdyž deschczil w njeprawym czaśu dze, tamny na šlónčžo šwari, so jašuje šwěczi a semju wušušchi; tu jedym žyle štróšby w hněwje abo ł hidženja šamemu šebi abo šwojemu bližšemu lute ške pschjeje, tam wopitk, kiž je so palenzoweje juhi nažlo-kał, bje-wšehoh rošoma ł njewěštm jashtom šakrujo, Bohu a człowelow hani a lestruje! Njewopomnja dha czi, kotřiz to czinja, so tajke ške pschecza so móhke dopjelnicz? Kał dha, hdyż bychu so tajke pollecza žiwe šczinile, kotrež na šczěnach twojeje ištmy wišaja! Njewě dha ničto to słowo: wón chyhšche to šallecze mēcz a to jemu tež pschindze, wón njehašche žohno-

wanja, dha budze tež daloko wot njeho. Njepraj ničto, to šym so ja tał nawuczil a njese tał šle mē-njene! Njemol so, Bóh so njeda sa šmēch mēcz! Čłowjeł dyrbi sa kóžde njewužitne słowo, kotrež ł jeho erta dze, wotmolwojenje dacz. Š twojich słowow ty prawy wostanješ, ł twojich słowow budješ šatamany. Bóh njebudze teho njeschtrafowaneho wostajicz, kiž jeho mjeno njewužitnje wužiwa. Psches jasht khalimy Boha a teho wótza a psches njón pollijemy ludzi, kotřiz po podomnoscz Bohaj šu štworjeni. Š jeneho erta wuńdže khalenje a pollecze. To so tał štač njedyrbi, moji lubi bratšja a lube šorty. Teho dla wojuj pschecziwo wschej šakalkoscz a škósczi twojeje wutrobny a modl so štajnje ł Bohu we wschitkej nusy ł proštwu a ł modlitwu w duchu!

Nusu pał tež šamym šebi ł tym naczinimy, so my štajnje wjele se słowami a se škulkami hrěškimy. Š tym, so druhich wujebamy, jim schiwodu czinimy, jich lubko a pienješ na so czahnyč pytamy, ł nje-popscheczom a se šawiscze jich dobre mjeno šaniczamy, so my do wschelakeje winy šaplecžemy. Šdyż pał šebi drusy to lubicz njedadza, hdyż so teho dla na wschinoscz wobrocza a šwoje dobre prawo psches nju šakitacz dacz chzedza, dha je nufa a hroša tu. Šcho pał ludžo šapocznu, so bychu so ł tajke škóřby wuschmatali a šawinowatu schtrafu wotštronili? Woni šakšnu pschikšahu czinja! Šrudne šnamjo nascheho czaśa je, so nětk tał psches mēru wjele šakšnych pschikšahow so stanje. Njeje wam to do woczow biko? Šdyż so pschikšajny šud džerzi, šchož so kóžde šchwórt-łěto stanje, dha maja so tež tšjo a wjazh tajkich šud-žicz, kotřiz šakšneje pschikšahi dla šu wobškorženi. Š wjetšcha je něšajša pienježna nufa jich ł temu pschinješka, so šu Bohaj mjeno njewužitnje wužiwali a njeprawje pschecziwo wěrnosczzi so rocžili. Njewě to kóždy, so je to žadławny hrěch, kiž czežke schtrašy, štył w šwě-domnju a wěczne šatamanswo sa šobu czehnje? A tola so wón teho nještrahuje, tola wón so njehani-buje to czinicz, tola šebi njeschewnyšli, so štm nufa so njepomeniški ale powjetšchi? Teho dla dajmy šebi ł wutrobje hicz, šchož Bohaj słowo praji: nje-lubujcze šakšne pschikšahi, pschetož to wschitko ja hi-džu, praji tón šnjes. Kał rjenje by to bjes kšce-šczjanami byko, hdy bychmy so sadzerželi po šnjesowej pschikšasni: wacha rycz budz haj, haj, ně, ně, šchož myšche je, to je wot škeho! Šizom w wschědnym žiwjenju so to wot jich wjele stanje, so žyle njetrje-

hawski, bjes nutrnosceje, bjes rosoma, bje=wscheho psche= myhlenja so rocza a pschi skladnoszczach, hdzeż so Woże mjeno rzez njeśluscha, to samo podarmo a njewużitnje wużiwaju. Schtóž so huſto roczi, ton huſto hręſchi. Woſtajmy so tola tajſheho kniczomneho nawuczenja, czeſczmy Woże mjeno a dżerżmy je ſa ſwjate, pojimajmy ſwój jaſny, ſo by ſle njeręzał a ſwoju hubu, ſo by njeludała, dha budżemy dobre dny widzeć a žiwjenje ſebi wjeſeke ſhotowac! Woſebje pał murjebżmy ſwoju wutrobu wot wscheje njecziftofcze, ſawifcze, njenjejeje lubofcze, dha psched wschelatej nufu wobarnowani budżemy.

Tola pał druhdny nufa wot wonka pschindze a nufu do doma a do hojpodarſtwa ſalehnje, ſo temu wobarać njemóžeſch. Ska khoroſcż tebe abo jeneho twojich lubnych nadpanje, abo w twojej hródbi najlępscha kruwa abo druhdny rjany kón ſchori, ſo njewęſch, ſwotkal to pschindze. Abó wohenjome plómjenja twoju žiwnoſcż, twoju kężu, twoj dwór ſaniczicz a do popjela pschemobroczicz hroža. Abó paduſchi ſo w nozy do twojeje kęże łamaju, abó wo dnjo na poli a na kuzn tebi wschelaku ſchtodu nacżinja. Abó ty ſy na puću ſ meſta abó ſ Wóſporta twoju móſceń ſ wjele penjeſami, kotreż ſy tam ſa pschedate žito abó ſa ſłót wuwikowal, ſhubil. Abó ty ſy w nozy czeżki a ſtyſtny ſón meł, abó něhdze ſo ſcherjenja ſtróžil. To wschitto tebi ſtyſt, horjo a nufu cżini, ſo ſo ſa pomocnymi wężami roſhladujeſch, ſ kotrymiż by ſebi ſwój prjedawſki połoji, kotryż ſy wużiwal, ſaſo dohnył. Schtó pał cżinicz? Pręnje by bycz dyrbjało, ſo na Woħa a na jeho ſłowo ſpominaſch: wołaj ſo le mni w cżaſu teje nuſy. Do teho pał njewęriſch, ſo by tón tebi pomhacż móhł, a hdnyż druhdny kſchiz a horjo dokho traje a Wóħ ſo ſe ſwojej pomożu kómbi, dha ſo cżi ſapoczne ſtyſlacż, jako by tebe wopuſzczicz chnył a ty móhł ſhubjenny bycz. Radſcho ł tajkim cżłowjeſam pófczeleſch a pomoz tajkich pntaſch, kotřiz ſe wschelatiimi kumſchtami a kelleſtkimi wężami ſo ſa mudrych pomocnikow we wschej cżelnej nuſy wudawaja. Cżi ſe ſchpruchami biblije, ſ kſchizkowanjom abó ſ cżertowſkei pomożu, ſe žohnowanjom, ſe ſarjeknjenjom, ſ węſhcżenjom, ſ ſhartyłkadženjom a ſchtó wě ſ kajtimi ſpódbiwnymi kelleſtkimi wschitto ſle wotſtronicz, cżerta a kóždeho njepſhecżela, kiż w domje abó w hródbi abó w twojej wutrobje ſwoje ſchtózne knjeiſtowo wjedze, ſahnacż lubja. O na tu hroſnu pschiwęru! Njeſnajeſch ty to ſłowo, kotreż praji: bjes tobu njedyrbi na-

maſany bycz, kotryż by ſwojeho ſyna a bżowku psches woheni wjedł, ani węſhcżeż, ani dnjom wuſwoleł ani kiż by na ptałow wołanje ledżbowal ani kuſkat ani ſarjekneł ani kiż teho cżorneho praſcha ani zejchow wułozeł ani kiż mormych praſcha. Pschetóž ſchtóž to cżini, je temu knjeſej hroſnoſcż. Pschihodzi ſo to roſomnym kſchecżijanam, tajkim leſnym mudraczkam bóle wćricż dnyli Woħu lubemu knjeſej? Njeiſu to ſ wjeſcha pſhanſte kumſchty, kotreż ſ kuſkowanjom ſo wuwjedu, a pschi kotrychż ſo Woże mjeno njewużitnje wużiwa? Njećiniſch ſo teho ſameho hręcha dżelomny, kotryż tuczki ludžo wobenidu, hdnyż ſo na nič wobrocziſch a do teho wćriſch, ſo woni ſ nuſy pomhacż móža? Naſcha pomoz ſteji w mjenje teho knjeſa, kotryż njebjeſa a ſemju ſtworil je a tón knjeſ je bliſto wschittim, kiż ſo ł njemu wołaju, wschittim, kotřiz ſo wo prawdže ł njemu wołaju. Wón cżini po woli tych, kotřiz ſo jeho boja a ſkyschi jich wołanje a pomha jim; tón knjeſ ſakhowa wschittich, kotřiz jeho lubuju, ale wschittich bjesbóžnych wón ſahubi.

Bjesbóžne waſchnje też to je, pschi Wożim mjenje kħacż a ludacz. To pał cżi cżinja, kotřiz wot ſwojich cżelnych łóſchtow a žadofczow ſaſłjepeni do hręchow ſu ſwotili, ſ kotrymiż ſebi ſwoju czeſcż a ſwoje dobre mjeno pola druhdich ſu ſaniczili a ſamych ſo każ druhdich do ſchtody a nuſy pschinjeſli. Węſto teho, ſo bychu pokutu cżinili a ſo wobrocżili, dha Woże ſłowo pschemobrocza a ſ dobrej wolu njeprawje wukladuja, ſo bychu ſwoje hręſchne žiwjenje ſamolwili abó ſe ſdacżom bohabojoſcze ſo wudawaju, ſo bychu ſwojeje wutrobny ſłóſcż potajili a ſ tym Woħa a cżłowjetow ſjebali. Sdalujmy ſo tutych ludakow, kotřiz na ſdacze ſu bohabojaſni ale móž bohabojoſcze ſapru; hladaujmy ſo tajkich falſchnych profetow, kotřiz we wómczei draſcze ł nam pschindu ale nutſka ſu woni torhaze wjełki. Hladaujmy ſo pał też ſami, ſo njebychmy ſo naryčeli, my móhli ſ tajkim ſarifeiſkim ludanjom ſwoju duchomnu nahotu a ſwojeje wutrobny ſłóſcż pschitrcż. Pschetóž Wóħ njebudze teho njeſchtrafowaneho woſtajicz, kotryż jeho mjeno a ſłowo njewużitnje wużiwa.

Po tajkim, lubi bratſja a kotry, jeli ſo w bęhu noweħa lęta, do kotrehoż ſtupimy, něhdze někaſta duchomna abó cżelna nufa naſ nadpanje, dha dajcze nam wojowacż to dobre wojowanje teje wěry, wojowacż pschecżiwo ſtemu duchu ſaſatkoſcze a njepożnoſcze, kiż ſo w naſchich wutrobach hibacz chze a to

se wschłemi dobrymi brónjemi, kotrej nam ewangelion
 zesom Khrysta poslicza. Najlepsza brón pał je nam
 data: wołajmy so ł temu Knjezej, wón budze nas
 blyschecz a czyje nam pomhacz. A dyrbjalo so stacz,
 so so na měsce Boža pomoz njesjewi; dyrbjeli my ł
 Dawitom storzicz: Knjeze, kał dołho czyśch ty mje
 pschezo salomdzicz, kał dołho potajisch swoje wobliczo
 pschede mnu? kał dołho dyrbju ja so staracz w swo-
 jej duschi a so tyszczicz w swojej wutrobje wschłednje?
 dha tola njedajmy febi žiwe domerjenje rubicz, wschal
 tu dzerži Wóh swóh czaś, hdyž wón czyje, dha swojeli
 nas. Prajmy kóždy: ja mam nadziyu na to, so
 ty tał mikosczimy sy, moja wutroba so fraduje, so
 ty tał rad pomhacz.

3.

Hudanczka.

Wjes hudanczlow so pschedenal do serbskeho kraja
 hicz njeweri. Wón so wacznje boji, so bychu lubi
 pscheczelo, ł kotrymž pschindze, jeho smaricz móhli a
 teho dla wón jim radn nekajli worjeschł do huby tyl-
 nje, na kotrymž bychu swoje huby spytacz měli. Sou-
 sche leto je drje jenož jeniczke hudanczto pschinješt;
 wón sa to njemóže, so je te druhe ł męcha shubik!
 shtóž je te namatał, dostanje dobre myto. So pał
 to jene niczo druhe nijeje, hacž posleschczo, to su
 mudre hłowy dawno wuhudake. Na to nowe leto
 pał tudy so posliczi

hudanczko 1.

kotrej so tał ma:

Hdyž ja so narobzu, mje ludžo bija,
 A wobradza mi człowski wobleczo,
 Mi nadata je hłowa taž tež schija,
 Mi ruka pał a noha njeda so,
 A tola ja po krajach wołok bęju
 Po zykym swęcje ł wulkej mozu knježu!

Slaj na mnje kóždy žadosczimje hlada
 A hdyž mje ma, so pętnje swjesełi,
 Mje febi kóždy ł wulkim loschtom žada,
 A hdyž mje shubi, so won rośrudzi,

Tón jedyn ł lóhkim duchom so mnu tuli,
 Tón druhi swęru do laschcza mje stuli.

Do jastwa moje dla so jedyn sadzi,
 Eso druhi so mnu ł nuch wuschmata,
 Slaj! moje dla so jedyn ł druhim swadzi
 A so mnu so ł nim sašo wujebna:
 Tych jenyh wabju ł stufkam bjesbožnoscje,
 Tych druhich czinjju kmannyh sa smilnoscje.

Tež bija mje a wschal mje lubo maju,
 Hacž runje czornju so a woblednu
 Eso spusczca na mnje w kóžnym kraju,
 Hacž runje psches mje sjebani tu su;
 Mje nichto sobu njewosimje se swęta,
 Hdyž dołonjane budza jeho leta!

4.

Sbožepscheczje na to lube nowe leto.

W měsce stary radziczel M. psched wjele létami
 bydlesche. Swojich wyšklich lét dla bě wón swoju
 službu skózik a dolež bě bohaty muž a pobožna du-
 scha, so jemu jeho dny bjes starosczow minychu.
 Mandželsta, ł kotrejž bě społojne a sbožomne ži-
 wjenje wjedł, bě wotemrjela a schyri wotroszene dječzi
 bě wón w najlěpschich létach žiwjenja psches smjercz
 shubik. Wlizzschich pscheczelow wón žanyh njemęjesche,
 so febi jenož dweju služobnikow dzerzesche, kotrajž jeho
 domi jemu hospodarstwo sastaracz mějeschtaj. Esamo
 so wě, so febi jenož tajlich pschistajesche, na kotrychž
 we wschłch schtulach so mójesche spusczecz. Dweju
 wón hižom wjele lét mějesche, Jana a Miklawcha,
 kotrajž jako sprawnaj, swęrnaj a pętnaj so wopokasajoj
 bęschtaj.

Nahle Miklawsch sthori a sa tsi dny wumrje,
 hacž runje bě knjes radziczel najlěpschich lętarjow města
 sa njeho pschinč dał a sam se samaritstej lubosczu
 jeho wothladał. Po tajlim nowy služobnik so dyr-
 bjesche pschistajicz. Knjes radziczel so teho dla na
 jemu snateho duchomneho na wšy wobroczi, kiž jemu
 wěsteho Pętra W. poruczil, młodeho burstkeho pachoka,
 kotrehož jako pobožneho pętnego a sprawnego hólza
 thwalesche. To pał knjes duchowny njebe samjeczaj,
 so Pętr runje žana jara mudra hłowa nijeje, ale so
 je wjele bóle trochu hčupitojty, ale to knjesa radziczela
 njewotdzerža, jeho febi pschistajicz.

W domje knjesa radziczela to pętnje waschnje, kaž
 tež druhdže, knjezesche, so jeho služobniky na ranju
 noweho leta nekajke sbožopscheczje prajicz mėjachu. Jan,

préni a starschi teju dweju služobnikow tež to činjesche, kaž bė činik. Nowe lėto rano w sčesčich hodžinach donješe wón do sparneje komory swojeho knjesa s-fwěczemu lampu a hdž ju na blidko njedaloko kóža bė stajk, swojej ruzy styniwšchi to hrónčžo jako sbožo-psčecze praji: ja pschinješu wam, luby hnadny knježe, tudy semste fwětko a psčejju wam to wěczne fwětko.

Knjes radžicel hnuty wot tajteho słowa, swojemu staremu swěrnemu služobniku ruku da a so rjenje sa jeho sbožopsčecze džačuje. Na to wón do swojeje móšnicžki mašajo stoty wučehnje a jón Zanej dawi. Tón pať so tuteho dara jara wjekele a s wutrobnym podžatowanjom wotšal dže. Wonka na salki pať ruzje Pětr, ton druhi služobnik, swoje džěto wobstara, so mjenujzy do kšachlow knjesoweje istny satepja. Temu Jan s wjekełym woblicžom swój stoty pokaje a jemu sčeptajo wupowjeda, kajke sbožopsčecze je swojemu knjesej prajik. Dža na dobo so mudra myšlicžka w Pětrowej hłowje giba. Rchwatajo wón došč brjewa do kšachlow natyka a šebi potom swojej masanej ruzy se swojim schórzuchom wurjedži. Na to wón na durje knjesoweje komory kšapnje a do njeje s bojasnym duchom saptupi. S njewěstym hłogom pať tute hrónčžo praji: ja wam, luby hnadny knježe, semstl woheń sažehlam a wam wěczny woheń psčejju.

Knjes radžicel so pschi spoczatku tuteho žadneho sbožopsčecža dla džiwasche. Zola pať bė kšychak, so bėščaj Pětr a Jan, hdž bė tón wot njeho přecž sčok, wonka něšto hromadže ryczajoj a so tež na to dopomni, sčtož bė knjes duchomny wo Pětrowej mudrosčzi jemu pišak. Těho dla so šmějo s móšnicžki stoty wosnje a jón Pětrej, ale bje-wšchego džatowanja sa to sbožopsčecze da, prajizy: ja tebi tudy semste stoto darju a tebi to, sčtož lěpšche je džyli stoto psčejju a jeli so kšesč wjedžecž, sčto to je, dža čitaj pschišłowa Salomonowe st. 16, sčtucžku 16.

5.

Róždy ma swoje waschničžo.

Róždy narod, róždy lud, róždy sčtant ma swoje wošebite waschnje, s kotrymž šjewi a wupraji, so je někajteje wězy abo rycze dla wot ducha horliwosčze sapschinnjeny. W theatru, hdž sčto tam prawje rjenje hraje, pschi spěwanšich šwjedženjach, hdžž so prawje rjanj spěw wot spěwarjow krašnje spěwa, w ludžazych šhromadžijnach, hdžž so rycze džerža, kotrež

so pošłucharjam wubjernje spodobaju, wšchudže so tajke spodobanje a sahorjenje dusče na wšchelake waschnje wupraji. Stalszy, Franzowszy a Němzy tehdy wołaju: bravo, Němzy pschi tym tež to słowo: wivat nakoža; Šerbjo a Šskowjenjo nakožuja: šława; wojazy se šhlyny hłogom: hurra sawotaju. Róždy, hlaj, ma swoje waschničžo, tež naš luby burški sčtant swoje spodobanje a swoje wjekele na jenej wězy na wošebite waschnje šjewi. To naž šłedowazy podawł wuczji.

Šawschnitez Michak, nahladny burik w Polašnyzy bė rjanu tucznu jakožju na wiki do města dowjedł a ju tam sa šchwarny pienjes psčedak. Róždy derje wě, so, hdž na stótno wiki dže a tam něšto kupi abo psčeda, kšětro lačny budže. Šawschnitez Michakaj so tež tak džěše, jasył bu jemu wot wjele wšlowanja a ryczjenja šuchi a prosty, so so jemu nusne šda, jón womačecž. Žalo bė swoju jakožju psčedak, džěše wón těho dla do jeneje kotryny a dasche šebi jědž a picze derje šłodžicž. Wono so s wěstosčju wušłědžicž njehodži, hač je Michak něšto sččžipaka wjazy, hač bė sa jeho jasył nusne a sa jeho rošomčž šrowe, k šebi wšak, tak wjele pať je wěste, so wón wjekekeje myšle halle psčed wječjorom swój dubowy kiz šhrabny a so na dompučž poda. Šdžž hač k měšchžanskej tšelečni pschindže, šasta wón nahle štejo. Na durje bė wulka čerwjena papjera pschibita, na kotrež šteješche pišane, so budže tudy wulka šozialno-demokratiska ludžaza šhromadžizna wotdžeržana. Čžepł tola, rjeknu Michak pschi šebi, tu dšrbju nutsšancž; čžu wšak rady wjedžicž, sčto so tu šledži a wuczjni. Šo tajkim štupi wón šhroble do teje wulkeje šale, w kotrež bė wjele džekadžetšleho luda šhromadženeho a šhnu so do někajteho kuczila.

Šo šhwili brodaty mužil na powyščene město štupi, kotrež bė na kšětku w žyrkwi žyle podobne a džerješche móžnu rycz. Pschi šebi pať měješche šarancžł pima štejo, s kotrehož šebi šuche džajna porje džěše, pschetož wón jara wótšje ryczješche. Šawschnitez Michak swoje žime dny něšto tajke hiščeje wšdžil njeb. Še spodžiwanjom wón ruzy nutrnje styniwšchi s rošdajenej hubu pschi pošłuchowasche.

Moji bratsija, sawoła ton předať, my žannych wojakow wjazy njetrjebamy; to je hrěšny pienjes, kiz na wojerstwo so waži, kraj a lud so psches to wuzyza, so so teško wojakow džerži; našchi čerstwi mšodži ludžo so w najlěpšich lětach swojeho žiwjenja do

wojersteje futnje tynnu a dyrbja so dačy czwilo-
wacz a we wójnje satfělicy, kaž pšy; t temu prósnje
kłodzicy nawuŕnu, město teho, so bychy džělacz a něšto
šebi warbowacz móhli. Těho dla žanych wojakow
wjazh!

Bravo, bravo, jenohłóšnje žyła šhromadžisna na
to sawoła.

Žane dawki wjazh; prjecy s nimi, rycznik dale
přědowasche, s tutymi dawkami wyšozy a wošebni knježa
w kraju so formja a wbohi lud dyrbi se šwojimai
rukamai w počze šwojeho woblecza džělacz a hacz do
šwojeje šmjercze khudy wostanje. Kažke njeprawe
dawki šu te sa šol, sa wotwjasanje robotow, te rje-
mješnište dawki; khudy muž a džělaczeť je s dawkami
wobczejeny a knježa kaž wyšozy a bohaczi t temu
niczo abo mačo dadža; prjecy s dawkami!

Bravo, hurra žyła šhromadžisna rejesche, so wolna
šchčerkotachu!

W bohaczi dyrbja s nami džělicy, tón šlawny
přědar dale rycěšche. Njerunota samoženja a kubkow
ma fastacz; po runej měrje ma šo wščitko džělicy,
prjecy s bohathymi!

Šenohłóšnje žyłe poškucharstwo šo pošběže a po
šhromadžisnje s wješekofcžu synčesche a klinčesche to
nowe ewangelion: džělicy, bohathy kubka dyrbja šo
rosdžělicy.

Šawšchnitez Michal tu hodzinu požohnowa, kotraž
jeho do tuteje šhromadžisny bě pšchowodka. Tón hi-
naš, tón tynžaz krocž rjenišo přěduje, hacz našy pop,
praji wón pšchi šebi. Žijom hdyž přenje bravo šo
sawoła, wěsta horliwoscž a wješekofcž šo jeho ducha
mozowasche, pšchetož wón mějese dweju šynow pola
wojakow, kotraž byšchaj w jeho hospodarstwje jemu
derje pomhacz móhłoj a něł wón šebi na jeju město
čjeladnikow džerčecy a tym wyšolu šdu pčacizy dyr-
bjesche. To, prjecy s wojakami, my žanych njetřebamy,
šo jemu wubjernje lubjesche, so s klijom na šhpundo-
wanje storkajo t šwojemu šušodej rjeknu: to pał je
tola dundyrski scžerb!

Šako to druhe bravo šahrima, šo jeho špodobanje hi-
šcže bóle horjesche, pšchetož wón mějese wot šwojeho
burškeho kubka wjele renty a wjele dawkow pčacizy.
Wón móžnišo, dnyli přeni ras, se šwojim dubowym
klijom na šhpundowanje krapajo sawoła: to pał je
tola dundyr-wjedrowy scžerb!

Šapofleđt, jako šo wo džělenje rycčesche, šo Mi-
chal šdžerčecy njamóžesche se šwojim klijom a s noho-

maj tašku haru hnacž, šo to na niczo wobobne njebč.
Těho špodobanje a wješele nad tym šo móžnje we
nim horišche, pšchetož wón bě hižom dawno se sawiřcžu
a s njepopšchecžom doma pšchecžimo šwojemu šušodej
a rycerkublerkej napjelnyjny, kiž jedyn ras tał wjele
gruntow a polow wobšedžesche, kaž wón. Těho dla
wón šwojeje wutrobhy myšle s tutymi šłowami mu-
šypa: to je pał tola wjedrowy šallaty scžerb!

Ta šhromadžisna, kaž s wjetšcha wšchitke tajke, šo
s tym stónczi, šo šo storkachu; Šawšchnitez Michal tež
šwoje storki dosta a bu won czijnyjny. Trochu ros-
njemdrjeny a wuštróšbjeny wón šo domoj šchmatašche.
Tam pał šwojej žonje, kotraž bě šo hižom do kóža
lehnyla, wo tej šhromadžisnje pomjedasche, šo žani wo-
jazh wjazh njebudža, šo žane dawki šo dawacz nje-
trjebaju a šo jutše t šušodej burej Šchwimlichej
póndže, kiž ma s nim šwoje kubko džělicy. Na tej
tšlerni bě kšětro wulla hara, praji wón, ale šmjercz
dušknje tam tola bě. Na to šo wón tež do kóža
lehnu a šmórcžesche bóřny kaž dundyr w přěncziku.
W hdyž hišcže njeje wotuczil, dha wón drje dženska
hišcže leži kaž jěž w džěrje!

6.

Brawy šo šmili nad šwojim šfotom.

Čžasny šo pšcheměnja a my šo s nimi pšchemě-
nimy! Pšched tšizeczi abo šchtrjeczi abo wjazh lětami
tajke to tola žiwjenje na dróšy bě, kotraž s Drazdžan
do Šhorjelza a wot tam do Šchlesnyšteje a do Pól-
steje wjedže! Wy tutu dróhu derje šnajcže; wona
multy kručy po šerbstej Łuzicy wot Wiskopiz hacz do
Lubija pšches Šodžij, Wudnyšin, Wutežy atd. šo wije
a je jena tynch najlěpšich we wškej Šakskej. Šumna
a ščěroka wona je, ale niž runa; pšchetož wona po
dołach o po horach šo čžehnje, kotrež tu leža. Wona
je tu nětko hišcže, rjana twjerda, dobra, se šadownymi
šfotomami, s lipami, tam a šem s topočami wobšadžana
a wobmješowana. Ale Bohužel, wona je pušta a kaž
morma. Tu a tam šo někašt wošcžł abo knješla
abo burška khurejta po nej wješe a jenicžy, hdyž her-
manli abo žitne wikt w Wiskopizach, w Wudnyšiny,
w Lubiju šo maju, něšto čžezkich buršlich wosow na
nej wušladasch. Šorcžmy a hošcženy, kotrež šu pšchi
tutej dróšy natwarjene — a jich je wot Wiskopiz hacz
do Lubija wjazh dnyli dwacetzi — šteja kaž wupró-

injenje a sečnje so jenemu sdač, jako bychu žaloscjeć a srudnje skoržicž kžyke, so su so te dobre rjane prjedawšce čašy minyše. Nade wschitkim tym je pał železniza wina. Za wschał, hdyž s Draždžan pschindže, k prawizy tuteje stareje dróhi so lešnje wije, jako by prajicž kžyka, ja sym něk knjeni, kotruž nowy čaš je porodžik; mje kžydy lubo ma a tebje, ty stara dróha, ničtó wjazy njetrjeba! Zuta železniza wschitlich k sebi wabi, pucžowarjom, twory a wscho, sčtož s wječzora wot Lipska, wot Rheina, s Parisa kameho k ranju do Schlesynskeje a Pólskeje, a na wopał wot ranja s Rušowsteje k wječzornym stronam a krajam so podacž sečne. Na tutu dundyristu železnizu ničtó tał šwaricž njeje winu mēl, kaž junu naschi korcžmarjo a hosčenzarjo, kotrychž ležomnosče pschi starej schlesynskej drósy so namataju a jim krašnu warbu wostřizachu. Ščtó by jim to wóby sa so wóby? Psched tšizeczi schtyrzeczi létami — sčtó njeby so na to dopomnicž wjedžik, kajke bē to žiwjenje, kajka hara bžen a nóž, rano a wječzor w tajlim hosčenzu! Těhdy na tutej drósy fórmanske wosy jědbžachu, czežke a wulke, s tworami wyšoko napjelnjene. Ščtury a wjazy toni bē sapškehnyjnych. Mužoj w módrnych kitelach, se schěrotymi kbookami na hłowje, kožany paš s pjenesami wokoło brjucha swjasany, na nohomaj dokhe schlórnje, kotrež wyšce kolen došahachu, w rukomaj dokhi kšchud, — cžile knještmo na tutej drósy móžnje wjedžechu. Šdyž jedyn tajki pschi jenej korcžmje lasta a se šynnym saprastanjam šwóji pschithób šjewi, dha so wonka a nutska wšcho žiwjenje hibasche. A hdyž wón wokoło pokbnja abo wječzora pschindže, dha domski wotrocžl khwatajo pschibžža, so by hčódnemu spróžnemu skotej wows šypnyl a šyno dał a nutska so na blido sa teho fórmana kaž sa semjanskeho knjesa najlěpscha jědž nanosy, pokruta khlěba se zožkej tucžnej butru a s twarožkami, howjase mjašo s rajšom a šwinjaza pjecžen se šlóbthymi šlowkami a pschípóbla horbžesche so blescha dobrego cžisteho a stejese ponižnje dokha schlenža bruneho pima, hač so napošled! tam na šlěboro podobna kšana kšoseja se schklicžku zožora a s kšanu tucžneje šmjetany pschidwa. Oh! kał pscheczelnimoje knjes hosčenzar a knjeni korcžmarla tajlich hosčow s ruku witasčtaj, hdyž runje tež w desčezkóžnym wjedrije blócžani a masani k nimaj nuts šandžechu! A hdyž bē wobjed nimo a tón hčecž so sašo na pucž da, prjedy pał se šwojeje ložaneje móšchne šwětkte tolerki sa wšcho dobre, sčtož

bē wužitwał, na blido cžisny, dha, korcžmar kaž korcžmarla, dómski wotrocžl a štwinska džomka temu mužej wutrobnje bože mje prajichu a s dobrym pscheczom: pschindžče pał šrowi sašo, jeho hač na hašu pschewoždachu. To bēchu krašne rjane čašy! Šdže su wone wostale? Hosčenzarjomnych ludži brjuchi bēchu tołste, kšchinje rjaných tolerjom počne, žiwjenje krašne. Za njecham prajicž, so maja so tuczi hosčenzarjo něk hubjenje, so su wotkudžili abo bankerot ščiniłi! Wóh šwarnuj! Woni maja hiščeče dženska šwoju dobru warbu a jim po prawym žana nusa njeje. Ale woni su šwoje žyke wafschnje pschemenicž durbjeli, dokelž su so čašy pschemenili. A hdy by někotry stary hosčenzar, kiž je dawno wumrjel, se šwojeho rowa stanyl a do šwojeho hosčenzu, hčjež wón psched nimale schtyrzeczi létami se šwojej lubej macžektu hospodaršim w Šwědžiju, ukr w Butražu, ukr w Šerwijnich, Nošlitzach abo w Venkežach abo w Trjebjenžach wjedžese, by pschisčot a widžik, kał so wschitko je ponowiko a pschemeniko, wón by sawječeje šwoju ruku wšiche hłowny wupšchestrēl a rjekl: w starych čašach bē tola rjenišcho a lěpje, džiłi něk.

Pracijče pał sčtož džerže, tał wjele wěrnó wostanje, so je so s tymi starymi čašami wjele starych njekničžomnosčow šhubiko. Šdyž na tu staru dróhu, kotraž po Šerbach wjedže, špominamy, njechamy na to dracžowanje šlotu, wošebje konjom, šabycz, kotrež so tēhdy mējesche. Ščto je so na tutej drósy šakrowalo a klico! Kał nješmilnje je so někotry kón po tnyh husto nahknyh horach w bliskosčzi Wiskopiz, Šobžija, Wudyšchina a pola Butěž cžmilował. A s tuteho stareho čaša kžy wam tudy jedyn podawł wupowjedacž, kotryž mi junu, hdyž hiščeče mčody bēch, jena cžeta je šobudželika, kotraž bē wjele lét w jenyh šerbskim hosčenzu pschi tutej draždžanšto = šhorjelskej drósy jako štwinska holza škuzika.

Šedyn wječzor, njewēm, hač to šobotu psched jutrownicžku abo psched hodami je bylo, šobotu wječzor tola bē, wječzor w džesčacžich hodžinach, hdyž bē po prawym kžydy dobry kšchecžijan hižom do loža, so psched jenyh hosčenzom pschi draždžanskej drósy móžny hčóš škšchecž da. Domski wotrocžl, wupšchahnyč! wotasche tón hčóš. Šči krocž wón to sawoła a šaparnemu domštemu wotrocžkej, kiž bē wo dnjo wjele schčžipalow do šwojeho brjucha pohrjebał a s nimi runje do šwojeho loža so lehnycz kšchese, so šdasche jako by škšchacž: konjomaj pał daž kžydemu

dwaj hačtlaſaj wowa! Zaſo bė tón se ſwojej latarnju won wuſchoł, wuhlada dweju ſucheju konjom do czeſteho woſa ſapſchėnjeneju. Hđže pał je Daniel? bór= czeſche domſki wotrocźł, leži tón pjany wonta w ně= fajſim pſchėrowje abo je hižom nuts ſaſchoł a njecha czałacź, hać ja jemu kónje wupſchahnu? tón tola do njeſboža abo pod toka pſchindže, hđhź budže hiſchcze dotho jeſdźicź. Tak ſwarjo wón wokoło woſa ſwė= czeſche a na dobo wótſje ſawoła, czepl tola, Danielo, ſy dha wrótny abo pjany, ſchto dha tudy cjinifch?

Sa ſadne kolo dzeržo dołhi Daniel se wſchėj mozu wós cziſchczeſche a niežo njeſchſchėſche, niežo wo ſebi njewjedziſche, hđže je; hać jemu domſki wotrocźł ſ latarnju do woczow ſaſwėczi a jecho ſ wuku pſchi= majo rjekny: Danielo, konje ſteja, ſchto dha ſo tudy paraſch? Na to Daniel, jaſo by ſ czežtoho ſona w= tućik. na wótrocźka hlada a ſo ſ wulkim ſdychńe= njom cziſche praſcha: hđže dha wón je? abo je wón prjecź? Schto dha? wotrocźł wotmolwi, ja drje ſyhn zuſy hłóſ ſchſchak, ale njeſhnm niſcho widził. Je dha hiſchcze tu, rjeknje Daniel tſchepotažny? Niſcho njewidžu, wotmolwi wotrocźł, wo kim dha rycziſch? Czert tu bė, praji Daniel cziſche, wupſchėn bože dla tał rucze hać mđžeſch, hewał ſažo pſchindže a naju wobeju ſobu woſmje. — Ty drje ſy hłupn, wotmolwi wotrocźł, hđy by ſo jedyn niſcho druheho dale bojecź njetrjebał hać teho, dha by derje na ſwėcze byto. — Wjelcź, njepſchėhrėſch ſo, rjekny Daniel, hđhź ſhonifch, ſchtož ja dženſ wjeczor ſhonifch, dha budžeſch hincł ryczecź. — Woſtanjeſch piſchėſ nóz, Danielo? pr= ſchėſche ſo wotrocźł. — A hđy by mi ſchto ſto tawſyht toleť dał, ja wo žanu kroczel dale jeł njebych, oh! žyłe czeło mje bole, ja do iſtwn dyrbju; ale njeſteji won tam? Wóh pomhaj mojej duſchi, wſchitny dołri duchojó khwala teho Knjeſa! S tymi ſłowami Daniel do doma ſtoćzi a budziſche pſchi ſamym do pinzy p= nył. Wón pał ſbožomnje do iſtwn trjėci, hđžež hiſchcze někotſi hoſcžo je wſy pſchi tarancźku piwa ſedžachu.

Hđhź dołhi Daniel hewał do iſtwn ſtupi, dha ſ wėſtej hordocźju a khróbkoſcju wótſje pomhaj Wſh praji a ſwoj kchud w rutomaj dzeržo cjinifche, jaſo by w kralowſtej ſkubje ſtejał. Wón hoſcžam a forcz= maržny a ſtwińſtej holžy klubu ryczeſche a ſebi napo= hlad da, jaſo by ſchto wė kajki nahladny muž w kraju był. Dženſa pał ſo ſ mėrom na kawtu piſchi khach= lach ſynuwſchi ſtonaſche, jaſo bychu ſo jemu wſchitke cžrjewa we žiwocze puſknyč chnył. Pót a bėto

ſebi ſ woblecza trėjo, kaſaſche ſebi mėſto palenža a piwa ſchalku khoſeja a pojiſchėſche ſwoju hłowu na blido ſ lutyh czežkim ſdychowanjom.

Stwinſka holza, kotraž hoſcžam poſkuzecź mėſeſche, ſ leſnym woblicžom ł njomu ſtupi a ſe ſpodžiwanjom jecho powitajo rjeknu: Danielo, Danielo, pſchindžeſch ty ſ lawſteje jamy abo ſ někajteje hnojnoweje džėry, kał dha bože dla wonhladaſch? Piſchetož Daniel bė wot cžrijow hać do klobuka połny bėto a bjeſ woczi kaž rosbity a krawy. Bjeſ tym tež domſki wotrocźł pſchiſtupi a pomjedաſche, ſo ženje tajki hłóſ kaž dženſa njeje ſchſchak, ſ kotrymž jedyn je kaſak, ſo dyrbi konjomaj pń bėrtla wowa ſyhnnyč. Człow= ſki hłóſ to njebė, pſchiſtaji wotrocźł a tſchəſeſche ſo. Danielej pał bė kaž njedželnyž je, hđhź na ſwoju poliwmu cžala a praji: bože dla, daj konjomaj wjažny hđhzi bėrtnył, hđhź žrocź kžeraj; piſchetož cžłowjela duſcha je wjažny winojta hać to! Na to pijeſche won ſ no= weho czežny ſtonajo ſwoj khoſej. Wſchitny pſchitomni pał, tež czi wjeſni hoſcžo ſo Danielej ſmėjachu a jemu klubu rycžachu. Ssmėječe ſo jenož, praji pał tón, hđhź by ſo wam to ſtało, ſchtož dženſa mi, dha by wam ſa žyłe žiwjenje ſmeczje ſaſchło. Schto dha je tola na tebie pſchifchoł, wopraſcha ſo ſtwińſka holza, ſ twojimi rycžemi naſ ty do hroſh a bojoſeče ſtajiſch. Czert, wotmolwi Daniel pomalku a cziſche; cžert je na mnje pſchifchoł. Schto? ſawoła to holza, ty drje ſy trochu njemdry, wſchak žadyn cžert wjažny njeje, ſchto chnył ſo teho bojecź? Za to tež njeſhym wėrił, ale dženſa je wón mje ſam roſwucził, ſo hiſchcze wokoło khodži; Wóh mi wodał, ale ja rycžu wėrnocź, wotmolwi Daniel. Na to ſo wſchitny bliže ł njemu cziſchcžachu, forczmar a krawſki miſchtr a fo= warjez wuj a pjełarjez nan a wſchitny, kotſiž tam hiſchcze na wjeczor bėchu pſchifchli, ſobotu pſchėd ſwjatym dnjom ſwjeczić, a nuſowachu jecho, ſo by po rjadu pomjedak, ſchto je ſo jemu ſtało.

Enadź budže to ſa druhič wužitne, praji Da= niel, hđhź wupowjedam, kał je ſy mi dženſa wjeczor ſeſchło a ſawocža tałe ł ſwojim poſkucharjam ry= czecź. W bližkim mėſcze ſo mi ł temu, ſchtož na woſu naktadžene mėjach, a to bė hižom wjele, na dwazeczi abo tſižeczi zentnarjom wjažny ł wobſtaranju doſta. Konjomaj pał žanu pižu ſyhnnyč njedach. Sda ſa wjeſenje tworow je pſchėžo mjejiſcha, wowa kóžny džen dróžſchi a ja ſebi myſlach, ſo ſo jimaj po horje lóžo horje dže, hđhź brjuč połny nimataj.

Za dač jimaj wonka stacz a džěch do kőždeje korcymu
šo napicz a, hdyž kobaſti mējachu, ſo najěſcz. Po-
połdnju ſo mi njedaloko wot jow wſkadanocęz ſticz-
jaſo něſchto tworow t wobſtaranju do E. doſtacz a
bě drje wós nětko potny a cęžłł. Konje ſ nuſu
cęhnichſtaj a, kaž jeju tež bijach, jenož pomaku dale
pſchindžěſchtaj. Tak to džěſche hač t horje, tam
wenaj ſaſtaſchtaj. Si, wołach ja a bijach do njeju,
ale wonaj ſo njehnuſchtaj. Za jeju ſ jenej rulu ſa
wuſdu pſchimnywuſchi do přědla torhach a ſ drugei
jeju bijach, ſo ſo mi ſdaſche, ſo budža koža a koſcę
kaž kotbaſny mjehke — wonaj ſo pał njehibnyſchtaj.
Za kaſrujo ſe ſwojimi cęrijemi do jeju nohow a
brjuchow kopach kaž njemdry — wſchitko bě podobno
— wonaj ſ blaſa njendžěſchtaj. W tajkei mojej
nuſy ſo na něſchto dopomnju, ſchtož běch ſlyſchal,
ale njeběch hiſchcęje ſpytał. Za woſmu ſchwamę, ſa-
žehlu jón a chzu jón konjomaj pod wopuſch tyknyęz.
Kunje hdyž ja to cęinicę chzu, nahle ſ kętkow jedny
le mni piſchikocęzi, torhnye mi kſchud ſ rukow a da
mi pliftu, ſo ſloro do pſchěrowa ſlecjach. Cęaſaj,
ſawoła wón ſ hrimotatom hęſom, ty bjeſbőzny dracęo,
ja chzu tebe wucęicz, kał maſch jeſdbęicz. Za drje ſo
naſtrőzich, ale ſo njebojach a na njeho ſahadžach, ſo
dyrbi mje na poſoj woſtajicz a ſo niſcho ničęo nje-
ſtara, kał jeſdęu, tež niž cęerta ſameho. To chzu ja
tola wohladacz, hač to cęerta ničęo njeſtara; cęert
ſym ja, a pſchi tym won ſwoju hubu roſdaji a ſ
njeje ſo wohenjomy jaſny wach, wjele kőhčęow dohhi.
Na to mje wón ſa ſchiju hrađny a mje t ſadnimaj
kołomaj cęiſchcęęeſche, wołajo: ~~W~~chimaj, cęiſchcę, ſtorſaj.
S kſchudom wón do mnje bije, ſo mi widjenje a
ſlyſchenje ſahadęa, ſ konjomaj wón luboſnje rycęi,
ſo taj cęehnjetaj a na mnje praſta, ſo dyrbję wós
cęiſchcęęęz. Jedny ras chzu ſo wobaracz, ale dha
mje wón ſa wuſchi pſchimnje a mje do koła kőčęi,
jako by mje ſtőnzowacz chęł. Za na kolena panu
a dobre ſłowa dawani, ale wón ſ křjom do mnje
bije, ſo mi bu, jako bych na męcęe do hele cęahnyęz
dyrbjatk. Žadny cęłowjel na drőſy njeje, kř by mi
t pomožny piſchicęz mőhł, wętr w lębach a kętkach
hroſnje wuje, ja wołam mőznje a cęiſchcęu a ſtorſtam
wós ſe wſchęmi ſwojimi mozami, ſo mi křęj ſ rukow
bęži. Konjei cęehnjetaj, kaž ženje přjedny a wón mje
bije, niž pał jeju, t temu wołajo: ſtorſaj, cęiſchcę,
bjeſbőzniko, ja chzu tebi poſafacz, ſchto to ręła, ſtőł
dręcz a cęwitowacz, hlałł tajlich dracęow, kaž ty ſy,

totřiř ſwojich konjom pſchematruja, jim pižy njedabęa,
iich w ſymje a w lęcęe wonka ſtejo woſtaju, tajlich
ja do hele trębam. Tež tebe ja tam domjedę, jeli
ſo nętk nječęiſchcęęiſch a nad ſwojim ſlotom ſo nje-
ſmillich. Tak to džěſche hač tu do wſy, hdyęz konjei
ſaſtanjetaj a domſti wotrocęł ſ latarnju mi do wocęow
ſaſwęcęi.

Tak dohhi Daniel powjedawęe a tſchepotajo ſo
po iſtwie roſhladowawęe, jako by ſo bojał, ſo tőn
ſky njepſchcęzel tola nęhdy ſteji. Domſti wotrocęł
hłowu tuteiſche, ſtwiſka hołza bě wobłędnęta a wſchitzny
nutrni poſkucharęo ſo tſchawęchu ſ luteje bojoſcęe.
Dolho trajęſche, přjedny hač ſchto ſłowcęto ręknyęz
ſo ſwazi. Tola pał napoſledł ſu jedny a druhi
pocęa ſłowa jimacz a tu węz wukładowacz. Woni
prajachu, ſo drje je ſo Danielej nęſchto ſeſdało, ſo je
nęłajke widjenje męk, abo ſo to je nęłajki ſky muž
był, kř je jeho tyſchik, ale w tym bęchu wſchitzny
pſchęſ jene, ſo ſadny cęert wjazny njeje, ſo hłupi ludęo
jenož do njeho węrija. Krawęęz miſchtr žortowawęe,
ſo wſchal w nęcęiſchim cęaſu kőždy ſbękany muž wę,
ſchto ma węricę a ſchto niž, ſo jedny po prawym
nętk ničęo wjazny njewęri, hač to, ſchtož mőže ſe
ſwojimi pięcę porſtami ſapſchimnyęz. Tak woni ſeđęo
to a druge bliędzichu a ſebi jedny druhemu kłubu
ryčęachu. Mjes tym pał bě młody rjany pachol
do iſtwy ſtupil a bě ſebi karancęł piwa ſlaſak.
Marſka, ta ſtwiſka hołza, a wón derje hromadęe
ſnataj byęz ſo ſdaſchtaj. Wonaj mjelęzo a ſo ſmęjo
bjes ſobu ſebi wjele powjedawęchtaj a ſebi křawęchtaj,
hdyęz druſy na njeju njekędębowawęu. Tutőn pachol ſo
napoſledł tež do ryčęow druhič męſchęſche a, kaž ſo
jim ſdaſche, jara roſomnje powjedawęe. Nęſchto,
praji wón, na tym je, ſchtož Daniel praji; ale to ja
njewęriju, ſo je cęert ſam to był, kř je jeho tyſchik;
cęert je horđny a woſobny a njeje t węriju, ſo by
w nožy wonka na drőſy ſo na tajkeho ſormana dat;
wón pał ma ſwojich podwſchłow, kaž kőždy wojerſti
wuſchi, a tutęch jemu poddanyč pomožnikow wón
druhdy na ſemju poſcęele, ſo bychu ſkch a bjeſbőznyč
ludęi jemu do hele wobſtarali. To tőn młody pachol
praji a wjele podęndženjom rjenje wupowjeda, lotrež
bę wot pſchirodneje cęety ſwojeje wowlł nęhdy ſhonik.
ſajł ſ rjanyimi hładnyimi ſłowami wón tym hoſcęam
leſnoſcę cęerta wukładowacz mjedęiſche, ſo wſchitzny
nutrnye jemu pſchipoſkuchachu. Wón ryčęęſche wo
tym: ſo cęi, totřiř ſo na cęerta powołaju a jeho mjeno

wupraja, tež s nim najbóle činič mažu, na psči-
 klad: fórmajo, wotroczy, wojazy, šwinjazy ha-
 dlerjo, konikupzy a teho runja, kotšiz w šwojej nje-
 drej myšli stót pokliwaju. Wón praji: tyč čert do
 hele psčesadzi, jich tam s wohenjowymi rječazami
 na wohenjome wosy sapsčehnje a jich se žehliwym
 želežkami krjuduje; so wón jim tam žahy konjazy
 hnoj t žedzi a warjemu hnojiznu t piczu dawa, so
 jich wot jeneho warjazeho schwabloweho korta t dru-
 hemu honi a jich drėje, hacž na kolena nješanu a s
 porstami žehliwu semju drapaju. Naposled tón
 mlody pachok wo šynu bohateho mčynka powjedasche,
 kiž bē prjedy pētny a pschistojny hólz byt, kotrehož
 pať bē čert lubki dla nawabit, so bē do wšchelaleho
 lóšystwa sapanyt a šwoju duschu temu stemu njespše-
 čelej sapsčak a stónčnje na pučzu s mēsta do šwo-
 jyt macwinyt wšy t wšy panywšy' sw' d'w' d'w'
 schoť a šebi schiju stamať, a so dyrbi tón nēt w
 heli jako čerta podšobnik kamjenje wosheč sa móst,
 kotryž šo tam wot jeneje helsteje kuže t drugej twarť.

Tajke wēzy tón mlody pachok krašnje powjedasche
 a na to lóždy s wulkej nutrnoscju posłuchasche, wo-
 šebje w poknóžnej hodzinje. Zato čašnik dwanacze
 wotbi, stanjchu wšchilzy s bojasnym duchom se šwo-
 jich stólzow a šhwatachu domoj. Maťo ludži budže,
 kotšiz, hdyž šu prjedy tajke schucžti, kaž tu, šlycheli,
 na dompučzu wo poknozy bojasni njebudža. Teho
 dla tučzi forczmarjež hošejo wo čznje tať wjele hacž
 móžno šhwatachu, so bychu domoj pschischli. Najbóle
 pať mištr krawz, kiž na tónzu wšy bydlesche, pschi
 płotach a nimo leťow lečesche, pschetož jemu bē, jako
 by toťo wokoťo lutyč čertow a lute šcherenja widžit.

Zato bēchu wšchitzy wušchli, praji Daniel t dom-
 stemu wotroczeľ: Zano, njemóžemoj hromadže lečecž;
 ja šo šam boju. Tón pať radny do teho swoli, psche-
 tož jemu tež wokoťo wutrobny derje njebē, móže byčž,
 so ju kranjeny wosš wobčežowasche. Zato bēšchtaj
 na druge ranje stanjtoj, šo wobaj jara pētnaj a
 pschistojnaj pokasaschtaj. Daniel storo pľakasche, sa
 dyrbi se šwojim jēdženjom šwojaty džen wotšwecžicž
 a šo sa to wuprajt, so pať prjedy, hacž předomanje
 nimo njebudže, šo na pučž njepada. Wón wotroczeľ
 kasasche, so by konjomaj pokny futyr šypnyť a šam
 wón jenož wo kruč hľēba rodžesche. Marťa, ta
 štwinska holza, hdyž bē Danielej dobre ranje prajita,
 by rad s nim požortowala. Ale tón šo doľho mo-
 dlejšche a šwoje paczerje spēwasche, so wona šebi nē-

wērišche, jemu ščto prajitž. Zato bē hotowy, dha
 wona jemu drje klubu rječecž sapocža, wón pať t njej
 rjetnu: oh! holčka, holčka, wopomü w prawym
 čžabu, ščto t twojemu mērej škuži. Lubšche, dnyłi
 dusche starych fórmalow, šu čjertej dusche mčodych
 holzow, te šebi wón niž s šchudom ale s wokoščenjom
 a s majtanjom bjerje. Marťa šo saczerwjeni a
 šo kšētsje wotwobroczi, so by do kuchnje pohladaťa.

Zato bē Woža škužba stónčjena, nagratowa
 Daniel konjeľ, rječesche lubošnje s nimaj kaž nawožen
 se šwojej njemjestu a wjedžesche jeju t wosu, jako
 byšchtaj prynzešynje bylej, tať kachodnje a pscheczel-
 niwje, kaž to postalētny fóрман jenož doľonjeć móže.
 Ši, w Wožim mjenje, prajizy wón wotšal jēdžesche.
 Marzy čžyšche šo drje šwjecž, hdyž pschi wotnje
 stejto na to pschemējenje myšlesche, kotrež bē šo s
doľhým Danielow stalo, ale wona šo pētnje na čjerta
 a jeho kosčenje a majtanje dopomni.

Daniel je hiščeje wjele lét wot Drazdjan do
 Šholerza jēdžit, ale žane klēeršte šłowo wot njeho
 šlyšhecž njebē. Wón djeržesche na šwój stót, spo-
 minasche na žonu a džēzi, na šwoju duschu, na
 Boha lubehť Knjesa a šwjecžesche, ščtož šchecžijanam
 je šwojate. Teho wla šo jeho konjeľ polēpschomaschtaj,
 jeho dobre mjeno pschēd čłowjekam pschibjerasche a
 jeho šaklužba a derjehicje šo pschisporjeresche.

Marťa pať, ta štwinska holza, jako wona s tym
 mlodym pachokom, kiž to powjedaučťo wo čjertowym
 škutłowanju bē powjedaučťo šo šłubi a do mandželstwa
 stupi, šebi wucžini, so wón pschecžiwto njej ženje čjerta
 čzinič nješmē. A wón šebi to wumējenje staji, so
 Marťa Boha čžesčicž a do teho Šbóžnika wēricž
 dyrbi, dha šo žaneho čjerta ani tu čžasnje ani
 tam wēčnje njebudže boječž trjebacz!

7.

Króna njetraje stajnje.

(Pschišt. Salom. 27, 26.)

Kadšcho čžu kamjenje pschi dróšy klepacž, dnyłi
 w Franzowskej s kralom byčž, rjetnu wuj Zan, jako
 jemu wobras bēch pokasat, kotryž tu wotčžisčžany
 šo namata a jemu wukładowat, ščto wón pošna-
 mjenja. Knjeni, kotraž tu pschewodžana wot mužow
 s ščlbami a tešakami a wot wjele luda šo wjele,
 je kralowa Marťa Antoineta, mandželšta njebo Lub-

wiga sčęsnateho, krala franzowskeho, kotruž s jastwa wjedu, so by jej hlowa so wotczala. Haj! haj! njesirodžeje so, hdyž to cjtacze! Tutej kralowej, kaž jeje mandželstemu je so to stało, so jimaj woběmaj bu hlowa wotczata, na kotrejš junu kralowsta króna so blyščezesche.

Kral Ludwig XVI. stupi w l. 1774 — to je po tajkim runje sto lět — na thrón franzowskeho kralestwa a bórshy po tym do mandželstwa s Marju Antoinettu, awstriskej pryncežynu. Wón bě muž dobrotliweje myšle, ale niz mudry a njekmany, w tamnym čašu ludoweje njespokojnosce krute knještwo wjesčj. Wona bě po napohlady rjana młoda knjeni,

wyštanjom wjele tawšnt pschiladomarjow na maschinje, kotrejš guillotina reła, hlowa wotczata! Runje ta! so jeho mandželstkej, kralowej Marji Antoinecze, džesche. Běchu ju do nekajkeho lěpskeho jastwa šadžili; ale niz dohko, dha ju do tajteje džery tylnychu, do kotrejš najhóršči štótnizy pschindu. Tudy jej ničo njepopšchechu, ščoťož bě kralowa wot mtodosce swuczena. Zaneho šlužobnika, žanu šlužobnizu jej njewostajichu; najnižšche šlužby měšesche šama čžnicž; najhubjenišča jědž bu jej data, najhubjenišču šuknju dyrbesche so woblez, najhóršche žonste jej jato towarščki do jstwy šadžichu; jeničkeho šyna jej wsachu a nekajtemu šewozej l wotczehnjenu

ducha počna ale trochu horda a wobuzna. W lěče 1789 wudychi w Parisu ta wulka revoluzija, w kotrejš franzowski lud šwoje počne prawa šebi žadasche a je psches žhle nowu wustamu šawěšcžene dosta. Na to bu w lěče 1792 republika šakožena, kralowski thrón žhle postorcženy a kral wotšadženy. Haj! lud pod wjedženjom šwojeho nawjedowarja Robesvierre a jeho towarščow krala Ludwiga wobštoržomasche, so je ludowe šwobody a prawišna ššchiwil a šasně, a kral bu l šmjerczi wotšudženy. Žako bě wjele měšazow w jastwje šedžik, bu wón runje kaž drushy, kotrhnyž winu dawachu, so šu njepšcheczjeljo ludoweho šboža, šwjašany, na šwawne torhoshcžjo wjedženy a dženi 21. januara 1793 bu jemu bje-wšcheho šwilenja pob

pschepodachu. Na wščitke móžne waschnje bu ta wboha knjeni tyšchena, čžwilowana, ponižena a ščoťož bě jejna wina? Ničjo na nju pschijnjesčj njemóžachu, šhiba to, so je kralowa byla a kralowstu krónu nošhka. Napošleđl jeje čžerpjenjam šonž ščžinichu. Š šmjerczi wotšudžena bu wona kaž wšchitzu drushy w tamnym čašu revoluzije — a jich šo na million mužow a žonow lěči — šž buchu šwojich politiščich myšlow dla ššonžowani, na to měšto wuwjedžena, hždej guillotina šwoje krawne džělo wobštaromasche. To šo pať takle měšesche, so ju na rjeblowany wós štajichu a ju po ššadžach měšta Parisa wjesechu. Woločo teho wosa měšchczjanška šraž — wojałow tešdy njeměšachu, džesche. Ruzhy běchu jej na šhrisjet šwja-

falt, najhubijenska suknja s rubeho platu jeje stawy krynjesche. Stejo na tym wosu — abo na tej hubijenej farje — bë wona wschittim widjecz. Krejlačny pjany lud pał po hašach stejo a pschi wosu duzy ju hanjesche. Žónste, pjane a kaž wrótne czeretowki šo polasowachu a tu wbohu kralowu najnješmitnišcho s najgrošnišchimi rycjemi wušmëshachu, šwoje sběžlarške hrónčzla a šhtuczli spëwajo. Dowjedžena na schaffot, položi šwoju głowu pod nož guillotiny a bë sa wofomil morma. Lud, kiž kolo wokolo stejo pschihladowasche, hurra wofasche a wscho bë nimo. To je šo 16. oktobra 1793 stalo. Ššn tuteho krala Ludwiga a jeho mandželšteje Marije Antoinetty, Ludwig XVII. mjenowany, džewecz- abo džefaczlëtnë džëtzjo w jastwje džeržany, nimale dwë lëczje pošdžišcho, mjenujžy 18. junija 1795 wumrje.

Ša myšle nimam, wam tudy te žakofne podobjenja tamneho čžaša wobšchërnišcho wupowjedacz. Šenož to čžu pschistajicz, šo tuta krawna a šurowa revoluzija hač do teho čžaša trajesche, w kotrymž šo Napoleon I. knještwa mozowasche. Pschi přëdku hišcže republika mosta, potom šo pał wón ša thëžora wuwolacz da. Ale tež tutón Napoleon I. njeje jako thëžor wumrjel. Šako bë krawne wójny wjedł, juše kraje wupusczył, franczowski kraj wulki sezimik a jako rostasowat w Europiškej wjele lët knježil, bu wón wot šwojeho luda wopuschëženy a wotšadženy. Na kupje Helenje w pokojškim morju jaty džeržany, wumrje wón tam 5. meje 1821.

Po Napoleonowym wotšadženju franczowske thëžorstwo šasta. Ludwig XVIII. ša krala powołany a postajeny, hač do lëta 1822 hubjene knještwo wjedžesche, ale tola šwoju krónu šhowa. Wón wumrje w Parisu a bu čžëšnje w St. Denis šhowany.

Po jeho šmjerczi stupi jeho bratr jako Šarla X. na kralowski thron. Ale we l. 1830 wudry revoluzija a wón bu wotšadženy. Wón dyrbesche s Parisa a s kraja čžëšnyč a je we wukraju wumrjel.

Na jeho měšto jeho wuj Louis Šilipp jako kral stupi. W l. 1848 pał s noma revoluzija nasta, kotraž jeho nusowasche, šwój thron a kraj wopuschëžicz. Wón je w Šendželškej wumrjel.

Šako bë někotre lëta wot 1848 do 1852 republika wobstala, dža šo Napoleon III. franczowskeho šzeptarja mozowasche a šo ša thëžora wuwolacz da. Ale tež wón šo njeje šdžeržecz móhl. Po šedanškej bitwje w l. 1870 bu wón jaty do Němžow wot-

wjedženy a wot Franczowsow wotšadženy. Wón je w Šendželškej wumrjel.

Wot teho čžaša je w Franczowskej šašo republika. Najprjedy bu Thiers jeje pschëšnda abo präšident. Teho pał šu se štužby puschëžili a maršala Mak-Mahona na jeho měšto postajili. Někt na to myšla, šebi noweho krala wušwolicž. To dyrbi Šendrich V. byč, staw stareje bourbonskeje kralowskeje šwójby, kiž jako hrabja Šambord (Šambor) w Awstriji, njedaloko Wina na šwojim kuble, s mjenom Šrohsdorf, bydli.

8.

Šudanczko.

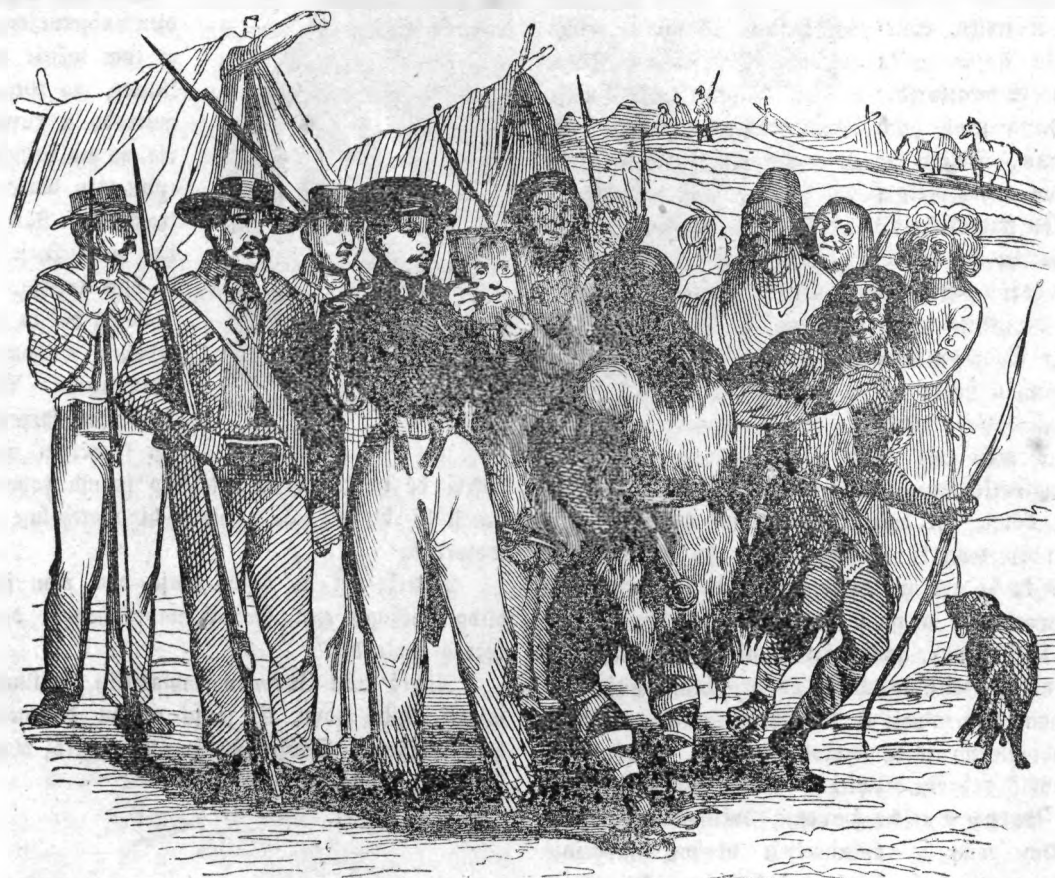
Šchtó je tón hólz, ma bëty šchorzuch, bëtu mëžu,
 A trjeba t šwojom' džëtu wulku hëžu;
 W tym hrodze bohattyč wón šwoje džëko wobstara,
 We twojim domje dokonja to twoja hosposa;
 My Šerbjo teho muža ženje njetrjebamy
 A tola w šerbškich wšach my jeho mjeno mamy.

9.

Patagonija.

Snajesč tyč ludži tu? Ani Szerbjo, ani Němžy, ani Franzowšy nješku. Patagonišy su! Patagonija! hdyže ta leži? prafčesč šo. Niz w šerbstej Suzižy, niz sady wulkeho Nadschowa, tež niz sady Paloma, motmolwju. Wiele tawšnyt mil wot naš to je: Daloči, jedyn mohł derje rjez, wot naš najdaljši truch

hdyž jich wohladachu, pschi přebku cželachu. Pomaku pak šo l tym zupnilam sašo bliža a šo jich dotkaja, hacž su cžlowjełojo laž woni. Wo tym pschewedeženi wšelake lóhštawo a njescheczelstwo šapocznu, wokoło nich rejwajo a harujo. Kapitän King, šo by jich do hrosny stajil, da s tšalbami tšelicž; tala pak s nowa pschibehnu. Wschitto šo špntuje, jich šebi se schije dzerjecž. Nicžo njepomha. Woni wšchal sašo pschindu a tyč matrosow tyšča. Napošledt šebi

kraja to je! Patagonija — pošleni wšeršchl počonscheje Ameriki to je, kiž laž musli jasył šo do atlantiškeho a počonskeho morja cžehnje. Patagonišy — njeschil šebi na pagumarjom, kiž s Wuhersteje l nam pschindu! — Patagonišy su džiwli lud, wo kotrymž šo powjeda, šo wohen sa Woha dzerži, l šlónzu šo modli a cžlowječe mjašo je.

Pšched wjele lětami l brjohej tuteho kraja jendželski lódzny kapitän, s mjenom King, pschijebže, a še šwojimi matrosami na kraj wustupi. Wobhydlerjo,

Kapitän něšto wumyšli, s cžimž dže jich do strachu stajicž. Žako hłownil s mužemi a se žonami jene ranje pschindže, wosmje King schpihel a dzerži jon přenschemu psched woczi. Dows kows, to bč ša džiw strachowanje, hdyž wšchizy šo w tym hladadle wohladachu lažy šu. Na šnijercž nastročeni wšchizy wotsal šhwataju, a tym zupnilam wjazy l lubu nječjinja. Woni jich ša jandželow abo pschibohow abo s najmješča ša kuslowarjom dzerža.

Patagoništi lud schpihel ponizny cžinjese, a tebje,

mkody ludo křechcijanski wón hordeho čjini. Najlepřiji
špichel sa nař pař je Bože řkwo!

10.

Mlody Samariski.

Šchimaneř Jurij bě w měsce řewstwu wumuk-
nyř. So by řo wudořpořnik a w řwěće řo ros-
hladař, do řuřby puřo-
wasře. Wieweřeje myřle
bě piřes Dajerřtu, Wür-
tembergřtu a Wadenřtu
hacř do řwajzarřleje
řkol. Nusa jemu řanu
njebě byřa, doleřž bě
wřhřudřom dobre džělo ř
dobrej řdu namarař. W
řwajzarřleji pař wboři
pařokř řřhori a dyrřbjeře
řo tam do jeneje hojer-
nje dacř. Tudy bu derje
wothřadany a řo řa ně-
řajři čřař řařo wuřro-
wi. Ale piřki tym bě

řwoje nashřikowane toleřki řhle piřhiřadřil a doleřž
bě wot doma list dořtař, řo by řo ř řwojej řřho-
řjenej łubej macřeri wřóćil, poda řo na dompuć.
Wřóřničřta bě přóřna, džělo řane njedořta, řo by řebi
něřřto warbowař a po řajřim jemu ničřo wřřře nie-
wosřa, hacř čřinicř, řřtoř řu wandrowřřř wěćřnje w
řwojej nuřř čřinili, mjenujřř po přořřeniju hieć.

Ředřn dženi řurij ř wjetřřemu měřtu piřhřndje,
řhle wuhřodnjeny a bě wotořo pořonia. Wón řebi
tudy myřli dořrotu řčřinicř. — Se řhonjenja wě, řo
je pola řhřdřř wjetřře řmilenje, dřiřli pola bohatřř.
Po řajřim wón w piřředměřře přořře řapocřnje.
Wón do mařeje řhěje řtupi, a doleřž řo ničřto njepo-
řaje, na jere durje řřapnje a je řuřřil wotewri, řo by řwoju
přóřřtu prajil. řřto pař tu widři? Na řhorym
řoju mřoda řónřla leři ř hěřnej řhorořeřu řo bědřo.
řřto čřeće, prařřa řo wona ř čřikřim hřořom.
Wo řmilny dar čřřř přořře, praji řurij, bliře do
jřřw řtupajo. Ach! mój łuby piřřećelřo, wotmořwi
ta řhora, to mi řel čřini, řo wam ničřo darieć nje-
mořu; ja řřm řama řhřda, muž je mi wumřel a
dwě džěřeři řřm pohřebacř dyrřbřařa a řa leřu řhle
wopuřřeřena a nimam niřoho, řiř by řo po mni řo-

řjebrař, hřřž njeby řhřda řuřřodřřinta druřdř ře mni po-
hladařa; džieře, mkody čřłowjeće, a přořře řa mne
pola Břha, řo by řo řon nade mnu řmilil. řurjei
tute řkwoa wuřrořnje řel čřinřařu. Wón řpomni
na řwoju łubu macřerku, řokrař dře doma ruņe řař
řhora leři a řhřda řař řuta řónřa niř jenoř ř řhorořeřu
ale teř je řarorořeřu řo bědři. Něřřto řař řřřřřřa
jemu do wocřow řtupi, řo Bože mje prařo poniřnje
je jřřw řhwata.

řurij pař měřeře řon
dřeni wubjere njeboje. řdžeř
w tym měsce na durje
řřapny, řo jemu řmilne
wotroby a ruřř wotew-
ri, řo ma řa něřotre řo-
čřiny řřřu horeřeř pořnu
křořřřow. řařo je ř řra-
dřu piřřelieři, je řřř ma-
řo bjeř tolerja.

řemu pař řa nusa teje
wboheje wudowy ř mř-
řlow njeřa. Po řajřim
řo ř jejnej řhěři bliři, du-
rije ř měřom wotećřini a

doleřž bě řa řhora do něřajřeho řpanja řapanyřa, řo
na řřóř bliřto řořa řřnuwřři wotećřatuje, řo by
wotucřřka.

Doleřž pař to dořho řraje, dřa wón řtanje, na
bliřo řřěřřnař wot řwojřř napřořřeniřř darow po-
řoři a wotendje.

Ničřto řutu řurjowu řamaritřtu řmilnořeř njeje
widřil, řhřba jedřn, řiř je ju wěřeřu do řwojřř řni-
řow řapřřař. řbóřni řu řmilni, piřřetoř woni budřa
řmilnořeř dořtař.

11.

řudancřřo.

řřm řař běřř řjany řub,
řořřřřřřa řa řemju,
Bělu pořo, řutu, řub,
řřłonećřo pař hřřž řwěćři,
čřořto řař we řećři,
Dřa řo řořběřnu! —

Benjamin Franklin.

Š Ameriki lēt sažadyn list pschischoł njeje, kotryž by so tudy wotczjischczecz mólh. Tola pał so pschedjenał dźerzczj Niemóže, swojim cžitarjam něščto f Ameriki pomjedacž. To pał sławneho Amerikanarja nastupa, liž je sebi w stawisnach šwalobne mjeno scžinik a je taž w Amerižy tał tež w Europje hacž do dženigniškeho dnja wobthowa. Wón je wopomnjenja hódny, dolelž bē, hacž runje f nisteho sčtanta a muž šhudeho naroda, f temu powołany, so f najwchšičkej cžejcži posbēhnyčž a amerikanškemu ludu a krajy w jeho wojowanju wo swobodu se swojimi darami pomocny byčž. Wón naš pał tež na to dopomni, kał džitwne su Wože wobđenja, a je snamjo sa to, so wchšoli narod a wulle kubko f temu nješkuscha, něščto na swēcze byčž, ale so njewustawaza pilnosčž we wuknjenju, swěrna mudrosčž w smyšljenju a sadžerženju, krute šamšopaprēcže w ponižnosčži a wobstajnosčži wole w pobóžnosčži a lubosčži te pomocne wěžy su, f kotrymiž jedyn swoje a druhich sbože prawje satožičž a pschisporječž móže.

Benjamin Franklin je so w Bostonje, kotryž je wulle město w Masačussetts połnóžneje Ameriki 17. januara 1706 narodžik. Zeho nan, liž bē so tam f Zendželsteje pscheshndik, so f mydłarstwom žiwjeshje a 17 dječži mējeshje. Šóždy budže wēricž, so so w tuthm domje f šhudobu bēdžičž mējachu, ale tola dječži f wšchemu dobremu wotczahnychu. Najmlódschi syn Benjamin wšebne darj šjewjeshje, a teho dla nan wobšantny, jeho na duchomnistwo študowacž dacž. Š temu jeho na kačansku šhulu da, jako bē wošom lēt stary. Šdyž bē tudy jene lēto pobnyč, spóšna nan, so jeho samóženje njedabašuje, tajke pschedewšacže wuwjeshčž. Duž bu Benjamin do nižšcheje a tunišcheje šhule póstany, so by so sa někajke rjemješnistwo pschihotowak. Džehacž lēt stary wustupi wón f tuteje šhule a nan jeho f sebi wša, so by jemu w jeho hospodarstwje a rjemjenistwje pomocny a škužobny byč. Młodemu Franklinaj pał so to na žane waschnje lubičž njehasche, mydło waričž, šwēžy lečž a tute wēžy pschedawacž a nan spóšna, so jeho syn f mydłarstwou ani lóšhta ani šhila nima. Po tajkim wón jeho wot so puščeži a hdyž bē jeho tu a tam do wučžby dač, napošled! dowoli, so šmē do knihicžisčezernje jeho starškeho šhyna, liž bē sebi jenu tajtu w Wo-

stonje satožik, jako wučžomnil fastupičž. To bē sa teho młodeho dwanacze lēt stareho hólza to prawe město. Š wullej wuschitnosčju wón kumscht cžisčezjenja nawukny, ale pschi tym to šhonjenje scžini, so jemu, dolelž bē jenož mačo lēt do šhule šhodžičž šmēč, wjele wēdomosčjom pobrachuje. Zeho dla wón wšchitón. próšny cžas f temu naložowasche, so we wjedženju dospotnicž a šamo žyke nožy na to waži w knihach cžitacž, kotrež w cžisčezěni namaka. Š njewustawazej spróžniwosčju wón so wo to starasche, so by wšchitko šwěru nawuknyč. Ničtó, žadyn wučžer, žadyn dobry pscheczēl abo towaršch jemu we tym pomocny njebē. Wón na to njewchšlesche, so by po najnowiškim waschnju swobekany byč, niž na to, so by šwētnym swjebelenjam so podbač, abo so by dobru jēdž a picže wužiwal. Še swojim bratrom wón psches jene pschindže, so tón jemu položju teho, sčtož jeho wobjed a wječzoč pčacžeshje, w penjesach wuplaczti. Wón šam pał sa tute pjenjesh sebi knihi kupowasche a f kručhom šhleba abo zakty a se pschleicžku cžisteje wodny so spotojeshje a bjes tym, so drujy f wobjedu a f wječžeri džēchu, wón doma wosta a tutón cžas na wuknjenje naloži. Še šwērnej pilnosčju so wón džen a nóz próžowasche a swoje žyke wješele we tym namaka, we wudospošnjenju wēdomnosčže dale kročičž a so f hódnemu a dostojnemu stawej cžłowjštwa scžinicž. Š tym je wón žiwe snamjo a wopišmo sa młodnych ludži nascheho cžasba, kotřičž jenicžy na to myšla, swjebelenja tuteho šwēta wužiwacž, ale so dale njepróžuja to wuknyčž, sčtož je nusne. —

Šo prawom dnyhšeshje wón, kaž bē to se swojim bratrom wučžinjene, džewječž lēt w tej knihicžisčezerni wuknyčž. Tutón jeho bratr pał bē nahly a hordny muž, so Benjamin wjele pola njeho wustacž mējeshje, ale wšchitku ššchirwdu šczerpilwje šnješe. Tola pał jedyn džen so sta, so so wobaj swadžisčtaj a tón staršchi bratr teho młódskeho we hndēwje f wučžby puščeži a se šwojeho doma wuhna. To bē sa teho młodeho šydomnacze lēt stareho hólza jara šrudne po- deždženje. Š swojim staršchim so njewērishje hičž, dolelž so šwarow bojeshje. Druhđže wón, hacž sebi runje wjele próžny dawasche, žane džēto njenamaka, dolelž bē jeho bratr tyčž druhich mišchtrom psched nim warnowak. Tač džēšche wurudženy we duchu do pschistawa (šafen) njedaleko wot města, njewjedžo, sčto šapocječž, hđže so wobrocžičž. Škunje tehdny pał jako tam pschindže, so jena lóžy hotowasche, do New-Jorka wotječž.

Benjamin ſo wobhoni, hač njemóže ſo ſobu wjeſeč a dokeľ žane pjenjeſn njemějeſche, dha ſo jako ma- troſa na lódbi pſchiſtaji. Sa tſi dny bė wón w New-Yorku — tſi ſta mil wot Boſtona a wot doma ſwojich ſtarſchich, kotrymž žane bože mje njebė pra- jicž thwile mēl. Tu bė kaž cěkanz, njemějeſche ža- neho pſchečžela a njeſnajeſche žaneho čłowjeła, na ko- trehož bn ſo wobrocžicž móhł, žanych pjenjes, ſo by ſebi kruč thłeba kupit. Wón ſo pola knihicziſchče- rjow wopraſcha, hač njebn t nim do džela ſtupicž móhł, ale wičkitž jeho wotpołaſachu, praſjizn, ſo jeho trjebacz njemóža. Jedyn jeniczi miſčtr jemu rjeknu, ſo ma w Filadelfiji bratra, wo kotrymž je ſtychak, ſo pomoznika pyta. Po tajtim Franklina wobſantny, ſo tam podacz. Hač tam pał bė wjažy dylł ſto mil daloko a pucžowanje po wodže a po kraju to najhubjeničke a najnelubosniſche. Džez ſo wón po wodže wjeſeſche, dyrbjeſche wón to czejſe matroſte dželo na lódbach na ſo wſacz; hđez pał po kraju pucžo- waſche, dyrbjeſche kaž hantwjerſki na wſach a w měſtach po proſchenju thodžicž. Wón ſam wopibuje ſwój nutščah do luteho měſta Filadelfia, w kotrymž poſdžiſcho t najwſchichkej czejci a t počnemu žiwjenja ſbožu pſchińdže. Za bėch ſwoju džekaczerſtu wſchė- dnjažu ſutnju woblicženy, bėch t błotom womaſany, pod pažu brėmjekſcho, do kotrehož bėchu koſchla a ſčtrny: n jawalene, žyle ſpróžny, dokeľ na lódbi žyku nóz bėch džekal a jara hłódnny. W mojim ſamóženju jenož někotre pienežki mějach a hđze bych nozowal, njemjedich. Za thłėb pytajo t pjariej na haſny ſańdu, kiž mi ſa tſi nowe pjenjeſki někaſti kruč pje- cženeho zwibala wſtaji. S tym ja t ſtudni ſtupi- wiſchi czerſtweje wody ſo napich. Moja najwjeſča ſtaroč bė, hđze bych w nozy moju hłowu počojil. Wiſchėd wječorom pał wiele ludži widžu po jenej haſny thodžicž. Za ſo jim pſchiſantnu a pſchińdu t nimi do domu, w kotrymž kwātarjo ſwoju nutroſeč wot- dzerža. Za ſo kaž druhy ſynnu a ſpróžny wuſnu. Žato ſhromadženi ſo ſažo roſėndu, je jedyn dobro- cžimny doſeč, mje wubudžicž. To bė prėnja thėža w Filadelfiji, do kotrejž ja ſyn ſtupil a wotpočowal. Druhi džel nozy ſym něhđze w jenej łótni wſchėbył a ſo wuſpał. Naſajtra pał po wiele napraſchowanju jow a tam pola knihicziſchčerja Bradforda, kiž nuſnje pomoznika trjebaſche, do džela ſaſtupich. Wón chžyche mje najpriėdny mojeho hubjeneho draſčzenja dla wot- połaſacz a mje ſa njerodneho nječnicjomnika dzeržeſche.

Teho dla wón mje jenož na tſi dny, kaž na pruhu, t ſebi wſa. Dokeľ pał ſa tutón cžaſ wičkitu pilnoſeč a wuſchitnoſeč nałožočach, dha mje pola ſebje wobhowa.

Tudy w Filadelfiji Franklin w džele wſta. Wje- ſeſty, ſo bje ſažo wobſtajne měſto namałak, wičkitke ſwoje mozy a dary napinaſche, ſo by ſo wužitneho wopolaſak. S wubjernej wuſtojnoſeču wón cziſchčez- nju ſwojeho noweho knjeſa rjadowaſche; wo dujo wón t žyke pilnoſečny piſmiki ſtajeſche a knihi cziſch- czeſche a hđyž bė dženſte dželo dokonjane, ſyže ſo t ſwojim kniham, kotrej ſebi tu a tam bė napočežo- wał, ſo by dale t nič wuſnył a ſwoju wėdomnoſeč pičkiſporil. K temu bė wón ſlutniwny, ſo ſwoju ſdu w kničomnoſečach njeſpchečžini, ſdžeržliwny, ſo w jėdži a pieču a w draſčzenju ničžo njerosuajeta; wón bė ponižny we rycžach w žylym ſwojim wobthadženu t druhimi; ſwėrny a ſrawnny, ſo ſwoje ſlubjenje dzeržeſche; wón bė póčziwny a cžiſty w ſwojim ſmy- ſlenju a ſadžerženju a pobóžny we mėrie a luboſčzi. S tym wón ſebi luboſeč a domėrienje ſwojeho knjeſa dobu. K temu huſto ſławni a woſebni knježa a wučeni mužojo na wopytanje abo knihicziſchčzenja dla pſchińdžechu. Tym miſčtr ſwojeho młodeho towarſcha jara thwaleſche a woni ſo t nim do rycčow daču. S teho woni pójnachu, ſajti mudry, wučeny a wu- ſtojny tutón młodženz je, kiž bė lėdom džewjatnace lėt ſtary. Tuto ſnajomnſtvo t wučenyymi mužemi jemu tež t temu pomhaſche, ſo jedyn wot nič jeho naryčja, ſo chze jemu pjenjeſny počžicž, t kotrymiž ſebi ſam ſa ſo cziſchčezernju móhł ſačojicž. Teho dla Franklin do Londona w ſendželſkej pučžowaſche, ſo by tam, ſčtož do cziſchčezernje ſo trjeba, ſebi naku- pil. K jeho njeſbožu pał bu wón wot teho knjeſa, kiž jemu te pjenjeſny bė počžicž ſlubil, ſjebany a to jeho nuſowaſche, dokeľ do Ameriki na měſeže ſo wróčicž njemóžeſche, w Londonje dželo pytač. Tu ſtupi wón do najlėpſcheje cziſchčezernje jako pomoznik a mějeſche tež tu to ſbože, je wſchėltni woſebnymi ludžimi tamneho cžaſa do ſnajomnſtwa ſtupicž a wiele noweho nawuſnyč. Žato bė tu počdra lėta pſchėbnył a ſebi pſchėſ ſdžeržliwoſeč, ſlutniwoſeč a wuſchitnoſeč něſčto pjenjes nahromadžil, poda ſo ſažo do Ameriki a to do ſwojeho narodneho měſta Boſtona, ſo by ſwojich ſtarſchich ſažo widžil. Wón bė jim drje piſak, ale tola bė jeho nan na njeho trochu ſty, dokeľ ſo we wſchėm, ſčtož hač ſem bė ſapočžak, jeho njebė wo radu praſchak. Džyž pał

był nętki jako dom pschindze, derje swobletany, czer-
stwy a pschistojny, i nęšto pjenjes wobdarjeny, bu
jemu wscho wodate. Haj! nan swoju pomoz jemu
słubi, hdyž by sam na swoju ruku nęšto sapa-
częć chyzł.

Benjamin Franklin pał w Bostonje njewosta,
ale so do Filadelfije poda, hdyž wón, hdyž bę hi-
sčezen khwilku pola swojeho mištra džęka a i nę-
tajkim dobrym pschęczelom so — ale jenož na
khwilu — sjenoczil, sam mału czisčczernju sakozi. Za bę
drje mała dosęć, dolel pjenjesy i wjetschey njedobę-
hachu, ale wón febi i tym pomhacę wjedzefche, so
wobfaniny, pschipóbla nowiny wudawacę, kotrež by
sam kaž czisčczęka, tał tež pišęka. A tuta węž so
jemu psches męru derje poradzi. S wulkej wuschil-
nosęću wjedzifche tutón młody cłowjek wot 24 lęt
pjero natožicę. Zeho wędomnosęć a wučęnosęć jemu
tu dobru dań njefefche. Wón tajfe pękne, rosumne
a mudre nastawki napišę a w swojich nowinach wot-
czisčęca, so febi po krótkim czašu wjele woteberarjow
a cžitarijow dobu.

Sow ma so na to spomnicę, so so hižom tehdy
w Amerizy, t. r. w tych wschelatic kracach pońnož-
neje Ameriki, kotrež w tamniškim czašu hisčęce jen-
dželskemu kralej podczisčijene bęchu, móžne žadanie
hibafche, republiku sakozić. Tute amerikańske krajiny,
kaž Pennsylvanija, Maryland, Georgija, Karolina,
New-York a kaž wone hewal rękachu, njebęchu famo-
statne, ale stejachu pod knjeistwom jendželskeho krala
a wot nękajlich kralowskich sastojnifow mało swobodny
wužiwachu. Woni dyrbjachu do jendželskich kralow-
skich polkadnizow swoje dawki wotedawacę a febi lu-
bicę dacę, so jendželszy wojozy i nim na wobšadjenje
so póšlachu. Sakony, po lotrychž swoje naležnosęce
srijadowacę męjachu, i Zendželskeje dostachu a hdyž i
swojemu lępschemu nęšto pschemenicę abo wustajicę
chyzchu, dha męjachu so we wsčem najpriódbzy w
Zendželskej praschęcę a tam febi dowolnosęć wuproschęć.
To bę i žyła jara wostudna węž a i wjetscha so
wulka njeprawda pschi tym sta. Wschelate próstwy
wo to a druhe buchu Amerikanarjam wot jendželskeho
krala a jeho sastojnifow saporjedžene, dawki na jara
njeprawe a njefdobne waschnje rospokožene a husto
jara wyšofe žadane a wot nich so niz próstwa i lę-
pschemu jich kracinow njenakozi. Te pjenjesy, kotrež
so i Ameriki do Zendželskeje jako dawki wotpóšlachu,
tam na hubjene waschnje so pschęcjinjachu a wot tam

ani dosęć ani tež dobrych wojałow njedostachu, so
bychu so pschęcziwo džiwim Indianarjam a pschęcziwo
Franzowsam, kotřiz w sušodnej Kanadze knjeistwo
męjachu a do krala padachu a wscho wupuscęchu,
wobaracę móhli. Po tajtim so we wschęc kracinach
wulka njepotojnosęć i Zendželczanami a Franzowsami
hižom dawno hibafche. Sčto dyrbiny Zendželczanow
i naschimi dawkami kormicę, hdyž woni nam pom-
hacę njechadza? prajachu woni. Sčto dyrbiny febi
roškafowanje zuseho krala a jeho sastojnifow lubicę
dacę, kotřiz ničo wo tym njeroschmja, sčtož je nam
wužitne abo sčłózne? Sčto zushč wojałow tu
sčzicę dyrbiny, kotřiz pschęcziwo naschim njepschęczelam
naš njefalitaja? Tał woni smyšleni bęchu, ale so
njefšhróblichu wótsje i tym wustupicę a to sčawnje
wuprajicę, dolel wschaf Zendželczenjo, kotřiz i Ameriki
luty pjenježny wužitl cžehnjechu, ludu žane swobodne
prawo njepopschęcjachu.

Benjamin Franklin bę w lutyh czašu tón muž,
řiz swoj amerikański lud na tu nusnotu a na tu móž-
nosęć dopomnijowafche, so wot jendželskeho pschaha
woswobodžicę a wumóž. To wón pał i tym cži-
njefche, so w swojich nowinach, kotrež w Filadelfiji
sam pišafche a czisčęczefche, tu wschelatu sčłodu a
njeprawdu na jara wuschifne waschnje rosfetaja, kotraž
so ludej psches jeho wotwišnosęć wot Zendželczanow
stawa. Dolel pał w tym kóždy ras to prawe wu-
trječki, dha so jeho nowiny daloko a sčęroto ros-
sčęrichu a i wubjernej kęžblifnosęću cžitachu. S
teho pschindze, so dyrbjefche swoju czisčęczernju po-
wjetšicę a kniharnju póbla sakozić, so wón wjele
pschęczelom febi dobu a jeho dobre mjeno po žhkej
tehdy snatej Amerizy so dale a bole sęsnawafche.
Wón pał, hacę runje hisčęce jara młody, psches to
i hordosęci so wabicę njedafche. Wón do sčwjateho
mandželstwa stupi a to i niz jara bohatej a na-
hľadnej žónstej, ale i tajkej i niškeho sčtanta, i to-
trehož wón sam bę. A pschi tym męjefche dobre
sbože, pschetož jeho mandželsta bęfche, kaž wón, po-
nižna, spróznitwa, džękawa a pschistojna jako hospofa,
so wón wo njej to sčwędęjenje wotpokozi: wona bę
mojeho doma cžefęć a žohnowanje. Tež jako muž
a mandželsti bę Franklin w picęu a w jędzi sčžerž-
liwy, w ponižnej sukni kłodžo žane sčwęcne swjefelenje
njelubowafche, do žaneje piwneje abo winoweje kęže
ženje njepschindze, ale w swojim domje a w swojim
wschęcnyh džęle sčwęcny sawofa, haj! husto febi na-

lupjenu papjeru s karu s papjernika sam domoj wjesesche. Psihi tym swój prósnj čas na to wazesche, so by dale w lniach domulnył, sctoż jemu we wiedzimoscach hiszche pobrachowasche a s modlitwu a wachowanjom swetne spytowanja w swojej duszi podócził, so by so sameho saprél a swoju duszu wot czelných polhilenjom a hrosných hrěšných njepoczinkow dale bóle murjedzic mózny był.

Raž wón pał sam so s tajtim sadzerženjom, psches samhosaprěče, psches mudrosč a poniznosč, psches njewustawatu spróznitwosč a džekawosč swoobodneho wot druhich a wot swojich polhilenjom czijnjesche, tał wón tež na tym samym puczu swojemu ludu ł swobodnosčzi pomhacž pytasche. Wón mjenizy lud s prósnymi ryczemi a s hładkimi pišmami a nastawkami njeschczumasche, so by sa brón pschimnył a s wójnumjedženjom abo s gwałtom swoje dobre prawo swobodnosče wudobyl. Wjele bóle wón to sa nusne dzerzesche, so by lud najprjedy we wěstj sčžekanosčzi, pobóznosčzi a mudrosčzi dóšoł, a psches to sa republiu w swojim časju dosč kraju był. Psihetož scto republika pomha, hdyž žanych republikanarjom nimamy? Sny, njewuczony, lósh, w czelných lóschach potepjony, lubosče ł shromadnemu lěpschemu prósnj lud sa republiku kmány njese.

Wot tajteje myšle wabjony Franklin w Filadelfiji dale stutkowasche. Wón dobre lnihi pišasche a wudawasche, so by lud roswuczował —. Wosčebje — to pschędženal tudy ł swojemu wješelu wusběhowacž so nusowany czuje — bč Franklin, kiž přenju amerikanstu protyku pod mjenom „thudy Richard“ jestaja, kotraž so w běhu časa wot wjele tysoz, hajl millionow čitarjom kupowasche a čitasche. Wšsche teho wón bjes samožitymi města pjenjesy hromadžesche a ludowu lnihownu a s pomozu wučerjom towarstwo sačozi, w kotrehož shromadžisnach so mčodži kaž stari ludžo wo potrebných wězach žiwjenja wobhonjecž a so roswuczowacž dacž móžachu. Wón bč w Amerizy přeni, kiž žiwjenje a woheri saměščazje towarstwo wumyšli a wšselke dobre a wuzitne wustawjenja sa škule, niste a wšsokle, sa rjemješnistwo a ratařstwo wumjedze.

Wuž tajleho ducha, kaž Franklin bč, namata wšchudžom ludzi dowěrjenje. Po tajtim bu wón do gmejnstjeje rady w Filadelfiji a do hlowneje shromadžisny Pennsylvanije jako šobustaw wuswolony a wšchudžom sa dobre prawo luda rycjesche a stutkowasche. Zato

něł Indianarjo s jeneho boła, s druheho Franzowsojo do kraja padžechu a wšchudžom lutu šctodu czinjachu, wón so s pišmom na lud wrobroczi, so by so tón wobarał. Na jeho šctowo šu na 10,000 mužow stowarschi, krajnu woboru sačozi a jeho sa swojeho namjedowarja wuswoli. Wón tež šhwilu tuto saštojnstwo na so wsa a kaž prjedy w mčrnym džěle lnihiczišchčenja a nowinypišanja so tu w swojej wojerškej šctuzbje psches krutu šwěrnosč wusnameni, so Indianarjom do jich lěšow wotbi. Dolež pał Zendželčan kral tu krajnu woboru czerpicž njeschasche, a se swojimi wojakami, kotřiž pał wšchudžom šbiczi buchu, wšcho šradowacž chzysche, dha s teho přenja pschekora bjes Amerikanarjemi a Zendželčanami wudry. Franklin bu wot tnyč amerikanščich krajinow sa ludoweho wotpóškanza wuswolony, so by do Londona jěl a tam s kralom jednał. Wón to na so wsa a swoju wčž nanajšep wumjedze, so buchu Amerikanarjam nělotre swobodne prawa dowolene. Zato bč so s Londona domoj wrocził, bu wón do Parisa pščłany a s franzowškim kralom wujedna, so tón kranabiski kraj na Zendželčanow wotstupi a ameriku uniju pschipsna. Psches to bč něł tał daloto pschisčlo, so so Amerikanarjo s mozu wot Zendželškeje wottorhnyčž pytachu. Pod nawjedowanjom generala Washingtona bu wójna šapoczata a psches wjele lét wjedžena.

Franklin.

Franklin pał swój lud a kraj w Parisu kaž w Londonie s jenajšej wustojnosčju a s multim šbožom šapupowasche. Wón wšchudžom tajke mózne dowěrjenje

79 78
wuziwasche, so na jeho radu a mērne jednanja pofkuchachu. Zako w Londonje widzachu, so Amerikancarjom podtkłóćicź njemóža, swolicchu do teho, so bebi tuczi swobodnu republiku sakozić a bjes sobu so do teje nētł hiščće wobstejajeje unije sjenocźicź smēdžachu. To je runje nētł sto lēt, so so to sta. Wón sam s tšjōmi druhimi wotpóšťanzami to pišmo podpisa, w kotrnjz bu swobodnosć Ameriki postajena, a wón je sobu tu a wustawu ameristeje unije wudželacź pomhał. Haj! hdyž w l. 1773 nowy prašident so wustawlić mējefche, bu wón na tuto najwyschšche wazne mēsto postajeny. Wón je hać do lēta 1785 je wšchēm zohnowanjom a t sbožu luda khalobnje wobthowa. Potom so wón wyšōleje staroby dla wot wšchitkich sjawnych kłuzbow na sad scježe a žane sastojnstwo wjazy na so njemsa. Po dlēšchej khorowatosći wurje wón 17. haperleje 1790 swojeje staroby 84 lēt.

Pšchemyšlcze bebi hiščće jedyn króć, sčtož je so tudy wo Franklinu powjedało! Njeje wón muž wšcheje česće hōdny? Njemóže mtodzenz kaž kōždy muž wot njeho wjele nawuknyć? Zako khdny čłowjek, poť nahj, wopusččeny wot wšchitkich, sam na so potařany, pšchindže wón lēdy 18 lēt stary do Filabelsije a jako praesident, to je, jako najwyschšchi sastojnilt ameristeje unije wón w Washingtonje pornjo europiskemu kralej abo kžjzorej wubjernje khalobne mēsto wobtwjerdži! Njejsu to Wože wodženja? Njenawuknjemy s teho to, sčtož so Bohu dowēri a po jeho woli swoje duchomne mozy a dary napina a w mudroscji, ponižnosćej a lubosćej t bližchemu so wudokonyć so prózuje, t wērnemu sbožu pšchindže a so t temu žane bohatstwo a žane wyšōle narodženje nješkufcha?

Jene pať ma so pšchistajicź, pšches čož je bebi Franklinowe mjeno kławne wopomnjenje po wšchēm kweče dobyto. Wón je pšches wobkēdžbomanje stwōrby a pšches njewustawaze pšchepytowanja elektrizitāt a blyška pšchi hrimanjach nēšchto wušlēdžit, sčtož bē najbōle wučenyj mužam hać do teho čařa njesnate a potajne. Temu so je radžito, tať mjenowany blyšflowod (Blitzableiter) wunamatać. W l. 1752 jōn najprjedy na wyšōle wēže zyrkwjom a na domy stajecź pocza a tať blyšflowemu sčklobuczinjeju wēste mesh staji. Najprjedy so ludžo temu smējachu, ale nētł wšchudžom na zyrkwjach a hrobach a wyšōlicch twarjenjach tute blyšflowody widžimy, kotrež Franklinoweho mjena khalobu pšchipowjedaju. Wo nim so hodžefche wo prawdže rjez, sčtož je jedyn kławny

franzowski wučeny muž prajit: Franklin mrōćjelam blyšt, tyranam szeptat wutorhny.

13.

Mudre wuřudjenje.

Pšched nētlotrym čařom so w Americy to njesbože sta, so na železnizy čař s kolijom wustoczi a dwaj čłowjekaj do sčkloby pšchindžestaj. Jedyn wot njeju wurje na mēscze, drugi pšchi tym jenu nohu šhubit. Tutōn, kaž wudowa prēnjeho, to towarstwo, kotremuž ta železniza kłufcha, wobstozisčtaji a bebi narunanje naczinjeneje sčkloby wot njeho žadastaj. Pšchikazny sud na to wuprajit, so ma ta wudowa 5000 dollarow, tōn, kiž je nohu šhubit, 15000 dollarow dostacź. To so tej wudowje lubicź njekufche a wona so teho sudnika woprařche, kať to pšchindže, so je jena noha tšit króć wjazy winojta, hać zphj muž. Šsudnik na to wotmolwi: ta wēz je w zphj dobrym rjedze; tōn, kiž je wo swoju jenu nohu pšchischoť, žanu nowu tež niž sa 15000 dollarow njedostanje, ale wudowa s 5000 dollarami w samōženju lōhzy sařo muža dostanje, kiž niž jenož kaž nowy, ale tež šnadž lēpšchi je, dyžli tōn stary.

14.

Sbože w njesbožu.

W jennyj hōscjenzu w mēscze bē dolhe čařy jedyn młody pšchekupz pšchipočnju t wobjedu pšchischoť a ženje ničō njepkacziť, ale wšcho napriřacź dať, se šlubjenjom, so čže, hdyž budže lēto wokofo, wšcho sa-řlacziť. Jedyn džen bē so tōn młody hōscź s mēsta šhubit, hōscjenzarjeť pať wšcho winojte wostať. Tōn drje so jara na to hnēwasche, tola pať praji: jene je mi tola lubo; moja žona je wēčnje bōrcžaka, so ja temu pšchekupskemu wobjed tunjo wostaju wšcho je drōšche: mjařo, a butra a khlēb, dyť tola horje, sa 5 nřl. njeje wjazy mōžno wobjed dacź; ja pať to njeřym činiť a řym wo prawdže teho dla jara wjeřeky, pšchetōž s tym bych ja čzim wjazy šhubit, hdyž je tōn khardlicžka četnyť.

Khofejowy spëw.

D schewczej' barby bruna juskta,
 Khofej też twoje mjeno je,
 Nětotra sakragunjena duskta
 Po tebi laczna sdychnje;
 D juskta jusklow najlěpscha,
 Zychorijowa hosticjka,
 Dbje je tut, hdžez cje njesnaja?

Khofejo! lubosczj wschitkich lubzi,
 Tych kralow, knjeżich, prosherjow;
 Kaž w hrodach, tak w najnižškej budzi
 Masch swojich swěrnnych czesczerjow;
 A sy też blědn, cženluskhi,
 To wschitto nicžo njewadži:
 Wschón swět cje tola wulhwali.

Khofej, ty byhne požadanje
 A wulka czašow potřeba,
 Schitóz styšchi twoje pluskotanje
 S tej' brunej' hnanj do noplja,
 A nje'li sopat sastarsti:
 Tón šo kaž s nowa narodži
 A po wschěch myšlach swjebeli.

Duž tež s tej dobrej brunej wtohu
 Džen sapoczina cžlowjestwo,
 Kaž bórny s kóža krótku dróhu
 Ze do žiwjenja stupiko;
 Khofej! jich wjele wołaja,
 Kaž rano woczi wotežinja,
 Khofej je přenja myšliczka.

A kajkich wjedženstwow je trjeba
 Šón škódnny pěknje hotowacz!
 To žónstwu do wěcžnosczje hrjeba,
 Chžyt jej schtó we tym poról dacž;
 Muž drje wschal tež jon nawari
 A nětak s cžescju wobsteji,
 A žonu pat njejšchetrejchi.

Tež prawa žona s lubosnosczju
 Wě pomhacz jeho štabosczji,
 Hdž jón s cžim lěpschkej rycžnimosczju
 Do rjaney' schalki porjedži;
 Tak, njech tež trochu jecžny je,
 Njech kwětk w schalžy psches njón keže,
 Wón — s lubosczju šo wobšunje.

Njej' husto dač khofej šam lutki
 Móz wutkym, duchej škhibleskta?
 Haj cžasto wulke myšle, stutki
 Eso pschi khofeju narodža;
 Wón wunamkanejow babjež je
 A do myšle eži pschawjedže,
 Schtož dwazyčsom šo nježžije.

A kajke pscheczestwa wón lěpi,
 Hdž pscheproscha šo na schalku!
 Eso twjerdscha lubosczj lědom schčžepi
 Pschi piwje, winje, palenzu;
 A je schto pódla t tunkanju,
 Ssměsch sapalicž šej trubčicžku —
 Kač šrěbaja jón s radoščju!

Kač žónstkich jasyt tehny njeudže,
 Kač žórli šo rymt powjescžow,
 Hdž prawe towarstwo šo šendže
 Khofejowych tych hosticžkom;
 Haj wobmjertliwosczj jasyta
 Eso psches tu brěčžtu powjetscha
 A škowa masnje wulecža.

Sa to pat na nim njejšu pili
 Eso ludžo lohžy banterót,
 Eso njejšu pjeni pschi nim bili
 A waleli šo, kaž tón štót;
 Na piwje, winje, palenzu
 Pač něchtónžtuliz s hanibu
 Eso thory pič, haj t prosheristwu.

Duž nješwar mužo žonu twoju,
 Hdž tsi króčž sa džen semjele;
 Šlaj, štabosczj nosy kóžny šwoju —
 Wot žónstkich tale njetwodžnje;
 Khofej dže žona lubuje
 A absolut jón hotuje
 A tež sa krosčki pošlenje.

D derje pat, hdžez do khofeja
 Eso muzej, žonje jenak chže,
 Hdžez w róli pschěz te threpti steja —
 Tam žiwjenje je židžane;
 Tym husta, škódka šunjetana
 A mőzne dule zołora
 Njech nihny na fal njebjija.